

nt

naš tednik

LETO XXIX — Številka 8 24. februarja 1977 Cena 4.— šil. (4 din)
Poština plačana v gotovini P. b. b.
Erscheinungsort Klagenfurt Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

Zvezna vlada dokončno pokopala kontaktni komite?

V ponedeljek je bila na Dunaju seja kontaktnega komiteja med dunajsko zvezno vlado, zastopniki strank ter obema osrednjima organizacijama koroških Slovencev, ki sta ju vodila predsednika dr. Grilc in dr. Zwitter. Kancler Kreisky je že prej „obljubil“, da bo to zadnji sestanek in da bodo potem samo še manjšinski sosveti. NSKS in ZSO sta se od vsega začetka izrazila odločno proti takim izjavam ter dejala, da se ne pustita politično izsiljevati. Prav tako je na podeželju volja slovenskega prebivalstva na Koroškem jasna in se ne da drugače ali napačno interpretirati: izdali bi lastno politiko, lastne interese ter se onemogočili, če bi šli v ta sad prizadevanj najhujših nasprotnikov koroških Slovencev!

Pod temi predznaki se je začela zadnja seja. Koroški Slovenci, ki

smo se v vseh letih od podpisa državne pogodbe izkazali pripravljeni in dostopni za kompromise, nismo mogli drugače, kakor da odklonimo sodelovanje v sosvetu iz znanih razlogov: zakon o narodnih skupnostih, ki predvideva te sosvete, je nastal kot sad zahtev protislovenskih sil in smo bili koroški Slovenci izključeni od sodelovanja pri snovanju tega zakona, razen tega je ta zakon treba videti v paketu z zakonom o preštevanju in oba zakona pomenita bistveno skrčenje dosedanjih pravic ter jasno poslabšanje sedanjega položaja. Člani sosveta poleg tega morejo postati le ljudje, od katerih je pričakovati, da se bodo zavzemali za cilje tega zakona. Za cilje zakona, ki zmanjšuje pravice manjšine, pa se naši zastopniki seveda ne bodo priznali. Kanclerju Kreiskemu je

bilo neprijetno, če bi splavali sosveti po vodi in je dejal, da Slovenci, preden grejo v sosvet, smejo izraziti svoje pomisleke. Toda zastopniki osrednjih organizacij so izjavili, da bi se s tem oropali možnosti pritožbe na ustavno sodišče, ker bi z dejanji priznali zakon, katerega hočejo pred ustavnim sodiščem izpodbiti.

Isti dan je bila tudi seja zastopnikov treh strank. Vsebinska razgovora: število občin, ki naj bi uživale uradno dvojezičnost in dobile dvojezične napise, so stranke med seboj licitirale — navzdol. Kdo da čim manj?

Kakor izgleda, tudi gradiščanski Hrvati ne bodo šli v sosvet, ker bodo v njem tudi zastopniki asimilantov (Robak in drugi). Hrvati pravijo, da v takem sosvetu nimajo kaj iskati.

Koroško časopisje piše enostransko o Slovencih: I. 1976 pridejo na eno pozitivno vest štiri negativni konteksti!

Če je koroško časopisje lani omenjalo besedo „Slovenec“, jo je omenilo le v 11% primerov pozitivno. Domovini zvesti „Windische“ so v letu ugotavljanja manjšine bili v 79% primerov pozitivno zabeleženi, Nemci pa v 41% primerov. Do tega rezultata je prišla skupina raziskovalcev pod vodstvom univ. asistenta dr. Erika Prunča v svoji študiji „Informacija ali manipulacija“ v okviru 8. koroških kulturnih dni.

21-članska skupina — koroški svoje delo temeljito opravili. Pre-Slovenci ter nemški prijatelji — so gledali so koroško časopisje, pu-

blikacije o zgodovini koroških Slovencev ter likovno gradivo iz let 1920, 1943, 1970, 1972 in 1976 ter zbrali vse članke, ki se ukvarjajo s to temo. Te članke so potem analizirali po posebnem postopku. Vsega skupaj so zbrali 10.477 primerov uporabe značilnih besed: Slovenen, Windische, Deutsche, Jugoslawen, Kärntner, Kärnten, Heimat, Volksabstimmung, Partisanen in Kommunismus. Teh deset besed so primerjali z kontekstom, z sobesedilom, v katerem so bile objavljene, in ta kontekst ocenili kot pozitiven, nevtralen ali negativen.

Reprezentativna raziskava — 10.477 primerov je zares lepo število — je več kot potrdila mnenje in občutek koroških Slovencev, da je poročanje o tem vprašanju skrajno neobjektivno in enostransko — v škodo Slovencev. Koroško časopisje (Kärntner Tageszeitung, Volkszeitung, Kleine Zeitung in Kärntner Nachrichten) omenja „Slovenec“ lani v 47% primerov v negativnem sobesedilu, 42% je nevtralnih in le 11% pozitivnih omemb. Leta 1972, v letu tafelsturma, so bili Slovenci v 72 od sto primerov imenovani negativno, 14% je bilo nevtralnih in 11% pozitivnih sobesedil. V koroškem jubilejnem letu 1970 so Slovenci le v 8% primerov bili pozitivno omenjeni.

Zanimivo, da so Slovenci v letu 1920, pred plebiscitom, omenjali še v 49 odstotkih pozitivno, ker so tedaj še potrebovali glasove za „nedeljeno Koroško“.

Besedo Windische so koroški časopisi lani omenili v 73% primerov pozitivno, v ostalem pa nevtralnno. Pridni Windischerji v drugi republiki še nikoli niso bili negativno imenovani. V letih 1970 in 1972 je bil delež pozitivnih kontekstov 100%. So pač bolj uvidni in manj trdovratni kot Slovenci, ki se, neuvidevni kot so, ne pustijo asimilirati.

„Nemci“ so bili leta 1972 omenjeni po eni tretjini v pozitivnem, nevtralnem in negativnem sobesedilu. Lani pa svoj „image“ malce znali popraviti: 41% pozitivnim in 37% negativnim vestem stoji ob strani 22% nevtralnih sobesedil.

V skupnem pregledu vseh časopisov in publikacij je team okoli dr. Prunča prišel do naslednjih rezultatov: „Slovenci“ so imenovani le v 5% primerov v pozitivnem kontekstu, v 59% primerov negativno in v 36% primerov v nevtralnem sobesedilu, „Windischerjem“ gre bolje: le v enem odstotku so imenovani negativno, v 70% pozitivno in v 29% v nevtralnem sobesedilu. „Nemci“ so imenovani le v 2% primerov negativno, v 32% citatov nevtralnno in v 66% pozitivno. „Kärntner“ je bil v 3% primerov negativno zabeležen, v 15% nevtral-

no in v 82 od sto primerih pozitivno. Jugoslovani so bili imenovani prav tako le v 2% citatov pozitivno, v 15% nevtralnno in v 83% primerov negativno. Beseda „Heimat“ je na Koroškem sveta krava in nikoli ni imenovana negativno ter le v 8% primerov nevtralnno (92% pozitivno). Geografski pojem „Koroška“ je v 52% pozitivno vrednoten, v 47 od sto primerih nevtralnno in v enem procentu negativno. „Volksabstimmung“ ima prav tako le en odstotek negativnih omemb, 10% citatov je v nevtralnem in 89% v pozitivnem kontekstu. Obratno je s partizani: le en procent pozitivnih in štiri procenti nevtralnih omemb v nasprotju z 95% negativnih ocen. „Komunizem“ slednjič ima 97% negativnega in 3% nevtralnega konteksta.

● Študija teama okoli dr. Prunča ni zajela enega aspekta, ki ga tudi ni bilo mogoče zajeti zaradi obširnega časovnega razdobja: namreč poleg pozitivnih, nevtralnih in negativnih omemb naštetih tudi vse ne-omembe. Kajti bistvena lastnost koroškega tiska je tudi ta, da samovoljno bojkotira slovenske prireditve in jih kratkomalo zamoči. To velja v bistvu za dve vrsti slovenskih prireditev in dogajanja med Slovenci: vesti, v katerih se nikakor ne da najti negativno zrno in prireditve, ki so zelo neprijetne za nemški tisk in za tiste bralce, na katere se opira politika teh listov. To velja tudi za letošnje kulturne dni: prireditelji so napravili vse, kar je bilo v njih moč, da bi napravili kulturne dneve dostopne tudi nemškemu Koroščem. Prvič tudi nemškogovoreči predavatelj, besedila predavanj razmnožena tudi v nemščini, simultana naprava, s pomočjo katere so prevedli vsa predavanja sproti v drugi jezik. Odziv je bil v nemškem tisku porazen. Koroški dnevniki so bojkotirali Koroške kulturne dni pod zgoraj omenjenima predznakoma: organizatorjem se nikakor ni dalo očistiti (kot se to dela po navadi s koroškimi Slovenci), da hočejo na vsak način v izolacijo oziroma nikakor nočejo iz nje. Drugič je bila predvsem Prunčeva študija tako neprijetna za koroški tisk, da so jo — z izjemo enega dnevnika — kratkomalo zamočali.

● Organizatorji Koroških kulturnih dni bi sedaj samozadovoljno trkali na svoje prsi, češ mi smo storili svoje, nam nihče ne more kaj očitati. Kljub temu bo za prireditelje bolje, če se bodo v bodoče še bolj potrudili za odmev v nemškem časopisju. Ko-

● roški kulturni dnevi morajo postati takšni, da nobeden od časopisov ne bo mogel mimo njih.

● Izmisli si bo treba nekaj: recept, kako tudi mimo koroških časopisov mobilizirati nemškogovoreče interesente, tako, da časopisi ne bodo mogli mimo kulturnih dni.

● Na drugi strani pa bi bilo treba pomisliti, ali ni morda prvotni božični termin le ugodnejši. Tudi za slovensko publiko. Prizadejti funkcionarji, ki se poklicno ukvarjajo s kulturnimi dnevi in njihovo organizacijo, pa naj bi si izbrali ugodnejši čas za dopust.

Kdo je Güttler?

Pod tem naslovom smo v eni od zadnjih števil pisali o ovaduhu osrednjega tajnika NSKS Filipa Warascha. Gottfried Güttler pa očitno s poročilom v NT ni bil posebno zadovoljen. Očitno je bil presenečen in neprijetno prizadet zaradi nekaterih pripomb o njegovi osebi v našem listu. Poslal nam je namreč „odgovor“, v katerem zanika nekatere trditve in citate v našem tedniku. Uredništvo NT vsekakor ne bo moglo mimo tega, da bo moralo v eni od naslednjih števil objaviti ta „odgovor“, kajti zastarele določbe tiskovnega zakona silijo vsak časopis, da objavi vsak odgovor, ne glede na to, ali njegova vsebina odgovarja resnici ali pa je polna laži. Vsekakor Güttlerja najbolj jezi pasaža v NT, kjer je govora o tem, da je Güttlerju v tej zadevi šlo za denar. To Güttler v svojem „odgovoru“ odločilno zanika. Kajti v očeh Korošcev ne bi bil več patriot, če bi se izkazalo, da je delal za trideset srebrnikov...

Güttler mora biti sedaj vesel, če bo sploh prišel do kakega groša. Kajti tudi premije za pretekle atentate na Koroškem veljajo le za storjene in ne za menda načrtovane atentate...

Prav tako Güttler ni pustil odgovoriti celega članka o njem: med drugim je ravno v zadevi denarja izpustil tisti del članka, kjer je govora o neki konkretni vsoti. Več v eni od naslednjih števil.

S koncem februarja se poslavlja od Koroške Bojan Lubej, generalni konzul SFR Jugoslavije v Celovcu. V šestih letih svojega delovanja na Koroškem si je osvojil simpatije vseh koroških Slovencev, ki ga spoštujejo zaradi njegovega temeljitega poznanja koroškega vprašanja. To dejstvo je pripomoglo tudi do tega, da ga spoštujejo tudi vsi deželni politiki. Na več poslovnih prireditvah se je izkazalo, kako zelo cenijo koroški Slovenci Lubeja, ki se bo vrnil v Ljubljano, da bo tam opravljal odgovorne funkcije. V novem hotelu Obir v Železni Kapli so se poslovili od njega predstavniki ZSO, zastopniki KKZ in NSKS so se od njega poslovili v prostorih NSKS ter v gostišču Juena v Globasnici. Za svoje koroške prijatelje je generalni konzul Lubej priredil poslovnih sprejem prejšnji petek v prostorih generalnega konzulata. Na sliki od leve: predsednik NSKS dr. Matevž Grilc, generalni konzul Lubej, ustanovitelj NSKS dr. Joško Tischler in predsednik KKZ Lovro Kaselj v prostorih NSKS.

KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA V CELOVCU

Antonin Dvořak

Mrtvaški ženin

dramatična kantata za soli, zbor in orkester, op. 69,
ki bo v nedeljo, 6. marca 1977, ob 14.30
V DOMU GLASBE V CELOVCU

Izvajajo:

Dekle: Zlata Ognjanovič, sopran
Ženin: Jurij Reja, tenor
Ansambel: Glasbena matica Ljubljana
Pripovedovalec: Edvard Sršen, bariton
Consortium musicum Ljubljana
Dirigent: Mirko Cuderman

Vstopnice v predprodaji pri krajevnih prosvetnih društvih, v pisarni Krščanske kulturne zveze v Celovcu, Viktringer Ring 26 (tel.: 0 42 22 - 84 3 58) ter eno uro pred koncertom.

Gospodarski komentar:

Kaj bo z avstrijskim gospodarstvom?

Zadnje čase stojijo gospodarsko-socialni problemi v ospredju zanimanja širokega kroga evropskega prebivalstva. Zadnja vest, da ima v Zvezni republiki Nemčiji mladina na armadi brezposelnih že delež 40 odstotkov in negotovost, ali bo v danih pogojih Avstrija svojim upokojencem še lahko zagotovila

pokojske sedanjega obsega, sta tudi tukaj podžgali široko diskusijo na vprašanje: kako bo šlo naprej?

V tej diskusiji je ob številnih resničnih in lažnih trditvah treba poznati nekatera osnovna izhodišča za oceno nastalih in večajočih se gospodarsko-socialnih problemov. Med njimi sta za oceno tovrstne problematike v naši državi merodajna

● na eni strani dejstvo, da je narodni produkt Avstrije odvisen od razvoja vsakoletne bilance zunanje trgovine,

● na drugi strani pa od razmerja med domačo ponudbo delovne sile in popraševanjem za njo.

Problematika, skržena na ti osnovni vprašanji, je veliko bolj delikatna kot je bila kdajkoli v zadnjih 30 letih.

Trgovinska bilanca 1976 kaže, da je avstrijski uvoz zopet bolj naraščal kot pa njen izvoz. S tem se je pasiva v trgovinski bilanci ali avstrijski dolg v inozemstvu znova zvečal. Avstrija, katere gospodarstvo in narodni produkt sta odvisna od aktivitet v zunanji trgovini, uvaža iz leta v leto več blaga iz drugih držav kot ga tja izvažajo. Z drugimi besedami: S tako politiko na področju zunanje trgovine se iz leta v leto krči število delovnih mest, istočasno pa se pospešuje zagotovitev delovnih mest v inozemstvu, zlasti v Zvezni republiki Nemčiji, ki je na področju trgovine glavni partner Avstrije. Na vsem tem je krivo tudi avstrijsko prebivalstvo samo, ker raje kupuje inozemsko blago namesto domačega. Če bo šlo tako naprej, bo v prihodnje avstrijska pasiva v zunanji trgovini še naprej naraščala, medtem ko se bo število delovnih mest za domače prebivalstvo naprej krčilo.

Če upoštevamo, da je obseg narodnega produkta navsezadnje odvisen od tega, kaj na uro dela produciramo, potem na petih prstih lahko zračunamo, da v Avstriji produktivnost dela pada, medtem ko stroški za dosežene produkte dela naraščajo. S štirideseturnim delovnim tednom ni mogoče toliko producirati kot z osemindeseturnim delovnim tednom, ki je veljal še leta 1969. Prav v tem pa so glavni vzro-

ki padanja kupne moči šilinga. Ura dela že vse preveč obremenjuje tako delojemalca kot delodajalca z dajatvami v državno in socialno blagajno, ki s svojo politiko dopadanja z odnosi tega dela preveč razsipa. Ta politika postaja sod brez dna.

Problemi, ki so s temi vzroki povezani, se v prihodnje ne bodo zmanjšali. Ob vsem napovedanem pospeševanju izvoza se nastali problemi ne bodo zmanjšali, če bo obseg uvoza tako naraščal kot je doslej naraščal. Gospodarsko-socialni položaj je v Avstriji mogoče zboljšati le po poti omejevanja importov. Drugače domače blago iste kvalitete ne more priti do veljave. Drugače se tudi grmade na prodajo postavljenih starejših inozemskih avtomobilov in drugih tehničnih izdelkov ne bodo zmanjšale.

Kar je potrebno, je to, da se v prihodnje zadolženost republike v zunanji trgovini, ki je lani znašala 50 milijard šilingov, letos in v pri-

hodnje zmanjša. Po poti dosedanje trgovinske politike pa se lahko zgodi, da bo njena pasiva leta 1980 že preseгла 80 milijard šilingov, kakor to trdi združenje avstrijskih industrialcev.

Še bolj pa je potrebno, da vlada, združenje industrialcev in sindikalna zveza končno vzamejo začetke brezposelnosti mladine resneje na znanje. V prihodnjih sedmih letih bo treba tej mladini pripraviti letno 38.000 novih delovnih mest. Po poti nadaljnega skrajševanja delovnega tedna vlada tej nalogi ne bo kos. Tudi ne po poti predčasne upokojevanja delojemalcev. Nadaljnjo skrajšanje delovnega tedna bo imelo še manjšo produktivnost zaposlenega, s tem pa tudi zmanjšanje pritoka denarjev v državno blagajno za posledico. In od kod potem denar za večje število upokojencev, če že sedaj prispevki v blagajno socialnega zavarovanja niso v stanju kriti izdatkov te blagajne.

(b)

Izjava ZSO k sosvetom

Nadzorni in Upravni odbor Zveze slovenskih organizacij na Koroškem sta na svoji javni seji, dne 15. februarja 1977, v Železni Kapli, na kateri so sodelovali tudi krajevni zaupniki in funkcionarji Zveze slovenskih organizacij, temeljito proučila trenutno narodno-politično situacijo koroških Slovencev. Navzoči so podprli stališča osrednjih slovenskih organizacij v zvezi z zadnjimi razgovori na Dunaju in v Celovcu. Poudarili so, da je osnova reševanja odprtih vprašanj lahko samo člen sedem avstrijske državne pogodbe in to brez pogojevanja pravic s številčno močjo narodne skupnosti.

Zato navzoči odklanjamo zakon slovenske narodne skupnosti, ki pogojuje pravice slovenske narodne skupnosti na Koroškem od njene številčne moči in nasprotuje avstrijski državni pogodbi. Iz zgoraj navedenih vzrokov odločno odklanjamo so-

delovanje v sosvetih, ker so sosveti del zakonov, ki so v nasprotju s sedmim členom avstrijske državne pogodbe.

Odborniki in zaupniki Zveze slovenskih organizacij na Koroškem protestiramo proti načrtu novejmu zoževanju pravic narodne skupnosti na avtohtono naseljenem ozemlju.

Na javni seji Zveze slovenskih organizacij na Koroškem prisotni funkcionarji in zaupniki vidimo edino možnost rešitev odprtih vprašanj v enakopravnih in konkretnih pogajanjih med predstavniki osrednjih slovenskih organizacij in zvezno vlado na podlagi člena sedem.

Pozivamo vlado, da po 21ih letih zavlačevanja končno v celoti in sporazumno s predstavniki osrednjih slovenskih organizacij izvede člen 7 in s tem izpolni svoje obveznosti iz mednarodne pogodbe.

Železna Kapla, 1977-02-16.

da se je bil range-rover, ki je odpeljal jetnike, ponesrečil ter so vsi trije bili mrtvi — šofer pa živ. Te pravljice Aminu seveda nihče ni verjel, obstajajo pa pričre, ki vedo povedati, da so videli mrtvega škofa s sledovi treh krogel v glavi. Neki tanzanski list pa piše, da je Amin osebno ustrelil nadškofa. Tudi v gremjih OZN so si na jasnem, da bo treba nekaj ukreniti proti pokolu v tej državi. Gre se v bistvu samo za to, kaj bodo rekli temu druge afriške države, včlanjene v OAU, organizacijo afriške enotnosti. Špekulacije pravijo, da bodo afriške države morda brez komentarja spremljale obravnavanje tega vprašanja pred OZN in da vsaj ne bodo zagovarjale Amina.

ÖVP je celo podpiral v volilnem boju, zanj opravljal elektronsko predelavo podatkov ter bil funkcionar v svoji poklicni interesni skupnosti. Že 35-leten je postal komercialni svetnik, naslov, ki ga nihče ni prejel tako zgodaj kot on. V tem primeru mu je nasledla tudi avstrijska birokracija, ker si je pač ta naslov kratkomalo „kupil“. Za prominenco pa ni posređoval le strokovnega osebja, temveč tudi primerno nežen personal. Kako bo odločilo pravosodje, še ni jasno, ker v Avstriji že nekaj časa govorijo, da ne bodo več tako nežno ravnali z „gospodi z belimi ovratniki“, v praksi pa se mora ta Brodova maksima šele dokazati.

PROTI ATOMSKI ENERGIJI

● Gibanje proti atomski energiji je v Zvezni republiki Nemčiji doseglo nov vrh, ko je skušalo več tisoč demonstrantov skrajne levice vdreti na ozemlje atomske elektrarne Brokdorf. Več tisoč policistov je branilo poslopje. V Avstriji je bil izveden bombni atentat na električni drog v bližini načrtovanega avstrijskega atomskega proizvajalca energije Zwentendorf. Diskusija za ali proti atomski energiji v Avstriji še ni dosegla viška, vendar so v Zwentendorfu investirali že dve milijardi.

Kratke vesti

PREJEMNIKI DENARJEV CIA

● Prejemniki denarjev ameriške tajne službe CIA niso bili samo kralj Hussein Jordanski, Dalai Lama, kenjatski predsednik Kenyatta, južnovietnamski Van Thieu, zairski Mobutu ter ciprski nadškof Makarios, ampak celo zahodnonemški šef socialdemokracije in bivši kancler Willy Brandt, je objavilo ameriško časopisje. Brandt je to vest označil kot laž ter zahteval od novega ameriškega predsednika Carterja pojasnitev, kako je prišlo do tega očitka.

POKOL V UGANDI —

„NESREČA“ ŠKOFA IN DVEH MINISTROV

● Ugandski diktator dr. h. c. maršal Idi Amin Dada se je po krajšem moiku zopet oglašil: javnosti je hotel povedati, da je odkril komplot proti sebi. Dva ugandska ministra ter nadškof Luwum naj bi bila zapletena v to afero. Amin je organiziral demonstracije, v katerih so Ugandci izrazili svojo lojalnost Aminu ter zahtevali smrt „izdajalcev“. Amin je sprva objubil proces proti ministroma ter nadškofu, toda kratko navrh je dejal,

ZLOČINEC Z BELIM OVRATNIKOM

● V Avstriji je trenutno veliko govora o pojasnitvi nad stomilijonske kraje umetnin. Poleg drugih je zaprla policija tudi 37-letnega milijonarja Gerharda Bergerja, ki je tako prikazal svoje dvojno življenje: na eni strani je imel več firm, ki so med drugim izposojevale tehnično in drugo osebje, nadalje je imel letalsko družbo, tehnični biro ter 250 nameščencev. Imel je vilo, zemljišča ter se je družil s politiki ter drugimi uglednimi osebnostmi.

8. koroški

Avstrija je bila med tistimi državami, ki jih je Hitlerjeva Nemčija najhujše prizadela, je ugotovil dr. Wolfgang Neugebauer v svojem predavanju „Avstrijsko odpornišvo od 1938 do 1945“ v petek dopoldne. Okoli 100.000 Avstrijcev je bilo v tem času iz političnih razlogov zaprtih, najmanj 2700 Avstrijcev so iz političnih razlogov usmrtili, nad 16.000 jih je pomrlo v raznih koncentracijskih taboriščih in ravno toliko jih je umrlo v raznih zaporih, predvsem gestapovskih. Poleg tega je bilo umorjenih 65.000 od 206.000 avstrijskih Židov.

DANES: POMANJKANJE PROTIFAŠISTIČNEGA OZRAČJA

Neugebauer, član Dokumentacijskega centra avstrijskega odpornišva, je označil odpor raznih političnih strank, veroizpovedi in narodnih skupnosti. Komunistični odpor je bil številčno najmočnejši, je dejal Neugebauer. Na drugi strani se je celo Otto Habsburg zavzel za ponovno dopustitev socialne demokracije kot predpogoj za uspešen odpor proti Hitlerju. Socialna demokracija je imela težke izgube že pod avstrofašizmom. Zanimivo, da se je celo ÖVP porodila — vsaj duhovno, a tudi pod današnjim imenom — že za časa nacizma kot sad odpornišva. Toda to protifašistično jedro okoli Kunschaka in Hurdesa je kaj kmalu izgubilo svoj pomen, ker so se vedno znova pojavljale nove desničarske tendence. Odpor koroških Slovencev je Neugebauer označil kot sprožilni moment partizanskega gibanja in odpora v Avstriji nasploh.

In danes? Pomanjkanje protifašističnega ozračja je očitno. Napačna denacificacija, tiha rehabilitacija nacistov v okviru političnih strank, ki ljubimkajo z volilnimi glasovi, poleg tega pa odstranitev najboljših sil z visokih šol kot sad dveh fašizmov so vzroki te nezadovoljive klime.

V diskusiji je prof. Metod Mikuž poudaril, da so, regionalno gledano, bile katoliške dežele Avstrije v primerjavi z ostalimi deželami tiste, ki so se nacističnemu režimu najbolj upirale. Predvsem katoliška levica ima pri tem levji delež zasluga.

FAŠIZEM V ITALIJI

K italijanskemu fašizmu je dejal dr. Karel Šiškovič, ravnatelj Slovenskega raziskovalnega inštituta Trst, da bi bilo napačno, če bi videli le kot izraz podrivne družbe — glej Nemčija. Italijanski fašizem je bolj izraz praznine, ker politične in družabne sile pustijo neobdelano polje, ko iščejo novo ravnotežje. Predvsem pa je fašizem izraz določene slabosti buržoazije ter delavskega gibanja, oziroma izraz neutrnjene demokratične ureditve ter manjkajočega posluha delavske stranke za interese kmečkih in srednjih plasti. Fašizem je odvisen od razmerja sil v določeni krizni situaciji. Tam, kjer se poraja potreba po novem ravnotežju, tam ima fašizem priložnost, da se razširi, če ni nobene sile, ki bi imela razumevanje za interese širokega prebivalstva. Fašizem to zmoro Z demagogijo, retoriko, agresivnostjo ter aktiviranjem od drugih zamerjenih mas. Zunanje oblike fašizma dostikrat imponirajo. Glede povezave fašizma z nacionalizmom

kulturni dnevi: odprti prvič tudi vsem Koroščem

ali rasizmom je dejal dr. Šiškovič, da eno ne pogojuje nujno drugega. Rasizem je večkrat v gibanjih, ki niso fašistična, v praksi pa je tako, da se fašizem poslužuje nacionalizma kot instrument.

Fašist biti je najlažje v skupini, kjer prevladuje strankarsko-politično in razrednopolitično sektaštvo, ali pa v sredini, kjer prevladuje neko mišljenje nasproti drugi družbeni plasti ali narodni skupnosti. Skok iz fašističnega mišljenja v fašistični režim je možen v tem trenutku, ko družbenopolitične sile zaidejo v pat-pozicijo, ko večje družbene sile zanemarjajo mase prebivalstva. Najbolj nevarno pa je, če se potem uvede formula o narodni ogroženosti, ker je potem mobilizacijska moč vladajočega ljudstva večja, ker je le-temu le treba ubogati klicu „domovine“, „naroda“ ali „obrambe“ pred tujci. Zato je naloga vseh demokratičnih sil, predvsem demokratičnih sil vladajočega naroda, da štiti ogrožene skupine; s tem ščitijo same sebe, svoj razvoj in svoje razumevanje demokracije, je zaključil Šiškovič.

ZASLUGA PARTIZANOV: VEZALI SO 1 DIVIZIJO NA KOROŠKO

Predsednik Zveze koroških partizanov, Karel Prušnik-Gašper, je predaval o boju koroških Slovencev proti fašizmu. Oboroženi protinacistični boj se je na Koroškem začel avgusta 1942, ko so slovenski partizani naleteli prvič na esesovske enote. Tedaj je padlo devet nacistov ter dva partizana. Prvo koroško partizansko enoto — le-ta je štela sprva le 12 ljudi — so formirali pozimi 1942/43 na Peci. Ta enota je bila rezervoar političnih in vojaških kadrov. Že marca 1943 so formirali prvi koroški bataljon, ki je operiral v treh delih na avstrijskem in jugoslovanskem delu Koroške. Glavna zasluga koroških partizanov je bila — poleg dejstva, da se je Avstrija pri pogajanjih za državno pogodbo mogla bahati z lastnim prispevkom k osvoboditvi — vsekakor ta, da so nacisti v letih 1944 in 1945 svoje oborožene sile morali na Koroškem še posebej intenzivirati. Akoravno je bilo ozemlje, predolgo in premalo široko, v širini pa je bila vmes še Drava, za partizane skrajno neugodno, je morala nemška policija osredotočiti in vezati na Koroškem stalno okoli 15.000 oboroženih ljudi. To število odgovarja približno eni diviziji, diviziji, ki je manjkala na vzhodni fronti. To so spoznali tudi zavezniki in zaradi tega poslali v to področje svoja povezovalna zastopstva. Partizani so tudi pomagali osvoboditi številne zaveznike jetnike ter jih vrniti zaveznikom.

ODLOČILNE FUNKCIJE LE NEMŠKI DUHOVŠČINI

V petek popoldne sta referirala dr. Avguštin Malle ter Teodor Domej o temi „Slovenska inteligenca na Koroškem in protislovensko delovanje“. Referenta sta kot vogelni kamen slovenske inteligence imenovala leto 1848. Krog inteligence je bil tedaj omejen več ali manj na celovško bogoslovje. Že tedaj, pa tudi poprej, je v literaturi ter v tozadevnih virih beseda o „zatiranem narodu“. V cerkveni hierarhiji slovenska duhovščina ni mogla do vseh mest. Odločilne ter vplivne funkcije so bile pridržane le nemškimi duhovniki, slovenskih v te funkcije ali niso povišali, če pa so

že bili tam, so jih kratkotalno odstavili na zahtevo vplivnejših krogov. Pravi ljudski duhovniki so delovali tam, od koder so prišli: med ljudstvom. Glede uradnikov v preteklosti ni bilo nobenega poizvedovanja njihovega znanja slovenskega jezika. Danes pa je tako, da se uradniki v upravi, na sodnji ter pri varuhih javnega reda hočejo naučiti slovenščine predvsem zaradi tega, da ohranijo to, kar narodno posedujejo in da pripadniki manjšine ne bi jih nadomestili. Zaradi tega se ne da govoriti o „slovenski ekspanziji“. — Na šolskem področju, kjer je bila uvedena utrakvistična šola, je bilo znanje slovenskega jezika za učitelja potrebno le v tej meri, da se je otrok naučil čimprej nemščine; pa tudi občinski šolski sveti, ki so bili zasedeni večinoma z liberalci ter nemškonacionalci, so izvajali precejšen pritisk. Oba referenta sta ugotovila, da so nosilce slovenske emancipacije v vladajočih progah večinskega naroda že vedno označevali kot hujskače, kot rušilce enotnosti dežele in pozneje — do danes — kot iredentiste.

Ljubljanski univerzitetni profesor dr. Vladimir Klemenčič, Teodor Domej in Franc Wutti so govorili k temi „Ljudsko štetje posebne vrste v luči dosedanjih štetij“. Dejala sta, da neka graška študentska skupina trenutno raziskuje material k dosedanjim štetjem, iz katerega izhaja, da so pri ljudskih štetjih 1951 do 1971 manipulirali s ciljem, da bi odstotek naštetih s slovenskim materinim jezikom bil čim nižji. To dejstvo je omenjeno tudi v brošuri urada zveznega kanclerja „Volkgruppen in Österreich“. Sploh pa so pri dosedanjih štetjih le-te statistično izkoristili na način, ki ni le nestrokovno, ampak tudi nesistematski. Slovenski jezik so sprva razdelili na devet skupin, pozneje na 16. Vse to je privedlo do nejasnosti ter nesigurnosti pri tistih, ki so jih šteli. Izkoriščanje statistike je bilo skrajno neobjektivno. V predavanju citirajo tudi izjavo vodje avstrijskega statističnega centralnega urada, ki reče, da je razdelitev slovenskega jezika na slovenščino in windisch sramota za avstrijsko statistično vedo. Vsa štetja, vključno štetje 1976, so imela edini namen ta, da čim bolj zreducirajo slovenski delež prebivalstva. Štetje 1976 pa je imelo poleg tega predvsem značaj ljudskega glasovanja za ali proti manjšinski zaščiti, kar je razvidno tudi iz zakonskega besedila ter iz razlag k zakonu.

LAŽNJIVA STATISTIKA: „SRAMOTA ZA AVSTRIJO“

Kot primere neresne statistike so bile v predavanju navedene tri bivše občine Št. Štefan na Zilji, Brdo ter Medgorje. V občini Brdo so leta 1951 našteali 41% z nemškim pogovornim jezikom, 1961 75% in zopet deset let pozneje 91% z nemškim pogovornim jezikom. Toda: v šolskem letu 1954/55 so našteali 80% otrok s slovenskim materinim jezikom, kar je razvidno iz tozadevne šolske poizvedbe o vsakem novem šolarju. Občina Št. Štefan na Zilji: 1951 so pri ljudskem štetju vse prebivalce označili za „Deutsch“, 1961 pa 99%. Vmes, v šolskem letu 1954/55 pa so našteali v šoli eno tretjino otrok s slovenskim materinim jezikom. V Medgorjah so leta 1951 našteali niti 10% Nemcev, leta 1961 že eno četrtino in leta 1971 tri četrtine nemškega prebivalstva. Slovencev je bilo 1951 90%, 1961 3% in 1971 12%. Windisch niso našteali 1951 nikogar, deset let pozneje skoraj tri

četrtine prebivalstva in 1971 10%. Referenti so citirali tudi izjave števnih komisarjev, ki da so izjavili osebam, katere so šteli, da morajo vpisati nemško, ker na občini vzamejo na znanje le pole z „Deutsch“.

ZAKAJ O FAŠIZMU

Kulturne dneve je oficialno odprl dr. Janko Zerzer v četrtek zvečer. V svojem nagovoru je obrazložil motive, zakaj so se organizatorji Koroških kulturnih dni odločili, da izberejo za osrednjo temo „fašizem“. Treba je popraviti precejšen informacijski zaostanek; prav tako je danes povsod po Evropi diskusija o fašizmu nadvse aktualna — z izjemo Avstrije. Na Koroškem imajo ljudje izkrivljeno podobo o borbah proti fašizmu in nacizmu: partizane kratkotalno istovetijo z banditi. Partizanski boj je treba prikazati v pravi luči; tako, kakor ga je videla avstrijska zvezna vlada pri pogajanjih za državno pogodbo, namreč kot del avstrijskega odpora proti nacističnemu režimu in kot lastni prispevek k osvoboditvi. Poleg tega je danes postala moda, da določeni krogi vsakega neprijetnega političnega nasprotnika kratkotalno zmerjajo in diskvalificirajo za fašista, namesto da bi se ukvarjali z njegovimi argumenti.

KULTURNI DNEVI ODPRTI NEMCEM

Dr. Janko Zerzer je prav tako omenil dejstvo, da so se letos Koroški kulturni dnevi odprli tudi le nemškogovorečim interesentom, in sicer v vsakem oziru: predavatelji so tudi nemškogovoreči Avstrijci, vsako predavanje se je simultano prevedlo v drugi jezik, poleg tega pa so od vseh predavanj bili na razpolago tudi pismeni skripti v obeh jezikih.

Uvodni referat je imel prof. Metod Mikuž iz ljubljanske univerze. „Osnovni elementi fašizma kot zgodovinskega pojava“. Omenil je številno literaturo k temu problemu in predvsem k definiciji fašizma. Definicije je razčlenil med tiste, ki so jih zapisali za železno zaveso ter med tiste izpod peresa zahodnih avtorjev. „To je v bistvu napačno,“ je dejal prof. Mikuž, „kajti znanost je le ena, ki ne more biti le sad blokavske politike.“ Glede vprašanja, ali je fašizem danes še prav tako živ ali vlada namesto njega neofašizem, je Mikuž dejal, da je vse to nadaljevanje „starrega“ fašizma in nacizma, katerega razvoj je bil zaradi vojaškega poraza Hitlerja leta 1945 prekinjen v svojem razvoju. Pač pa se ne da z enim samim stavkom povedati, kaj je fašizem pravzaprav. Glede ideologije fašizma je bilo rečeno, da nagovarja potrebe dela delavstva, srednjega razreda, pa tudi premožnejše ljudi. Vidni znaki so tudi naravnost harizmatične lastnosti obeh glavnih voditeljev. Drugi vidni znak fašističnih držav je totalitarizem.

KAJ JE FAŠIZEM?

Antisemitizem je prav tako ena od vidnih komponent. Glede podpore s strani kapitala gredo mnenja — po blokkih — narazen. Kako pride fašizem na oblast? Z demagogijo, preišljeno propagando, z nasiljem v vedno večjem okviru, z zlomom hrbtenice inteligence. Demagogiji naseda predvsem delav-

stvo, ker ji fašizem da dozdevne „pravice“ z lažnjivimi zastopstvi. Tudi kmetijstvo, npr. kot garant „nemštva“ je ogroženo. Glede neofašizma je več teorij, vendar je jasno, da se ta ideologija skuša danes naslanjati na spremenjene okoliščine. Najaktivnejši je italijanski. Njegovi znaki so isti kot povsod drugod: sabotaža, paramilitaristične organizacije, atentati ter določeno oporo v tisku, prav tako nebulozno ideologijo.

Na predvečer otvoritve 8. koroških kulturnih dni je bila odprta razstava „avstrijsko odporništvo“ v avli Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu. Razstavo je bil sestavil dokumentacijski arhiv avstrijskega odporniškega gibanja in so jo že pokazali na več mestih v Avstriji in inozemstvu. Razstava kaže v slikah in dokumentih odporniški boj Avstrijcev v letih vojne in v času nacistične zasedbe. Na prvih štirih tablah so sestavili pregled razgibane zgodovine prve republike od njene ustanovitve novembra 1918 pa tja do „Einmarscha“ hitlerjanskih enot marca 1938: težave pri obnovi, boji za zdrževanje demokracije, februarjski boji in puč julija 1934 ter boj za demokracijo in neodvisnost 1934—1938. Na ostalih tablah so razporejene fotografije in dokumenti o divjanju nacistične vojske (slike iz taborišč, s fronte, prošnje za pomilostitve in odklanjajoči odgovori) ter slike avstrijskih borcev proti le-tej.

Dr. Avguštin Malle, ki je razstavo odprl v imenu pripravljalnega odbora 8. koroških kulturnih dni, je poudaril v prvi vrsti potrebo po upoštevanju avstrijskega odporništva predvsem v šolskih knjigah, kjer doslej ni bilo odgovarjajoče omenjeno. Omenil je tudi, da je avstrijsko odporniško gibanje — v nasprotju z le-tem Slovencev in drugih evropskih narodov, pri katerih je bilo množično — slovelo na posameznikih, individualistih; dejstvo, ki je docela dokumentirano v razstavi. Koroški Slovenci se s pridružitvijo te razstave na 8. koroških kulturnih dneh klanjajo temu avstrijskemu doprinosu na propadu hitlerizma, je poudaril dr. Malle.

PRETRESLJIV POLANŠKOV VEČER

Globok vtis je zapustil drugi del večera; oblikoval ga je pisatelj Valentin Polanšek, naš letošnji Prešernov nagajenec in predsednik SPZ. Uvodne besede sta brala Vida Polanšek in Miha Travnik. Pretresljiva hinavščina („... izrekam Vam iskreno sožalje...“) pisma komandanta taborišča Auschwitz hčerki v taborišču umorjene matere, ki ga je bral njen vnuk, učitelj Miha Travnik, učitelj z Remšenika, pretresljiva pa predvsem tudi pričevanja osmih KZ-lerjev iz področja Železne Kaple: Marija Dovjak s hčerko, Franc Piskernik, Francej Sveršina, Lovro in Amalija Šopa, Sabina Travnik in Amalija Blažs.

Franc Piskernik, danes 80 let, je „preživel“ 33 mesecev v Dachau. Ko so prišli Amerikanci, je bil že kost in koža, tehtal je samo še 38 kg. Za Lovra Šopa iz Lepepe je bilo najhujše doživetje v Dachau, kjer je moral prevažati mrte in tudi še žive v krematorij, ko so jetniki žrli jedila, ki so jih jim nasuli Amerikanci. Tedaj so crkali kot muhe, docela onemogli.

Sabina Travnik je pripovedovala, da so morale stati ujeete v Ravensbrücku nekaj ur „apel“ na prostem.

Amalijo Blažs, ki živi v Lobniku, so tako natepli, da 8 dni ni mogla delati. Kot kmetica je bila vajena

dela na polju, njene sotrpinke iz nekega poljskega mesta pa so kar postrelili, na polju, ker pač niso znale tako prijeti za kmečko delo.

Franc Piskernik se spominja z grozo na nekega kapoja (bili so to sicer tudi ujetniki, pač pa so imeli gotove privilegije, bili so pravi navadni zločinci-kriminalci), smeli so meniti nič tebi nič ubiti „navadnega“ ujetnika. Franc Piskernik je hodil nekaj dni peš in se peljal nekaj dni s kolesom domov in je nosil še lagersko obleko.

Zaključek večera je tvoril „recital“ Valentina Polanška, ki ga je bral Miha Travnik. Recital — medtem že preveden v francoščino (v novem Le livre Slovence), v albanščino ter deli v lužiško srbsščino, prinašamo v celoti na strani 5.

ZAKLJUČNA DISKUSIJA: FAŠIZEM NI MRTEV — BRANITI JE TREBA ZAČETKOM POJAVA

Zadnji dan kulturnih dni — sobota — je bil posvečen obširni analizi poročevanja o koroških Slovencih (glej posebno poročilo na 1. strani) ter forumski diskusiji, na kateri so sodelovali na podiju dr. Robert Buchacher, profil, dr. Hanns Haas, univerza Salzburg, dr. Willibald Holzer, univerza Celovec, dr. Karel Šiškovič, Slovenski raziskovalni inštitut Trst ter dr. Reginald Vospersnik, Celovec. Diskusijo je vodil dr. Janko Zerzer.

Dr. Buchacher je menil, da je že sama skrb, da bi fašizem morda le ne bil mrtev — glej naslov diskusije — že jasen argument, ki kaže na to, da fašizem še živi. Fašizem sam je označil kot posledico kapitalizma. Dr. Haas je dejal, da je danes v avstrijski šoli že postala navada, da označujejo boj proti fašizmu kot boj „proti našim“. Fašizem je na Koroškem zaradi kontinuitete političnega življenja — naravnost prijateljska je bila predaja oblasti nacistov leta 1945 sedanjim vladajočim.

Dr. Holzer je dejal, da je za določene skupine postalo naravnost navada, kar je poleg tega tudi udobno, da političnega nasprotnika kratkotalno denuncirajo za fašista. Problem fašizma je tako obsežen, da je problematično, če zaradi ene komponente, ki je značilna tudi za fašizem, že sklepamo na fašizem tudi drugod in na celoto. Pomanjkanje protifašističnega duha in tiha rehabilitacija nacistov so vzrok, zakaj fašistična preteklost danes še ni premagana, ampak so fašizem porinili v podzavest. Fašistična ideologija je tudi še danes v prebivalstvu latentno prisotna. Dr. Šiškovič je razčlenil fašizem na tri prikazni: 1. fašistično gibanje, 2. fašistični režim in 3. na začetek in nadaljevanje fašističnih praktik. Avstrijo je štel v tretjo skupino. Ker pa se fašistične praktike po dr. Šiškoviču v Avstriji razširjajo, se da iz tega sklepati, da so antifašistične sile v tej državi oslABLJENE.

Dr. Vospersnik je dejal, da ima majhni mož na cesti zeleno luč za svoj antislovenizem in druge izme tako dolgo, dokler je tudi v parlamentu prostor za antisemitizem Lütgendorfa in Suppana. Dr. Vospersnik: „Živel je mož, ki je napisal ‚Mein Kampf‘. Te knjige sprva nihče ni bral. Danes živi človek, ki piše in izdaja ‚Unser Kärnten‘. Tu di o tem lističu pravijo, da ga ni treba jemati resno. Želim le, da ljudje, ki izdajajo ‚Unser Kärnten‘ ali ‚Ruf der Heimat‘, ne bi prišli na oblast. Treba je braniti začetkom!“

V spomin Škrjančevi mami

Ob smrti gospe Helene Srien, pd. Škrjančeve mame, so se mi nanizale tele pomembne misli:

Ni še dolgo tega, ko smo jo spremlili na Suihi na njeni zadnji poti, k večnemu počitku. Zbrala se nas je dolga vrsta sorodnikov, znancev in prijateljev, saj nam je bila mama Lena kot vzor prenekaterih kreposti znana in spoštovana.

Poznali smo jo dolga leta, a v vseh teh letih je rasla v naših očeh, se je večalo spoštovanje njene osebnosti tudi v letih, ko marsikateremu tegobe zasenčijo prejšnje vrline. V njenem bogato doživetem življenju je srečala številne neprilike, a nikdar je nismo doživeli malodušne. Spoprjela se je z vsemi težavami na samosvoj način in ni odnehala s svojim prizadevanjem tudi v zapletenih okoliščinah. Seveda je naletela tu in tam tudi na ovire, ki jih ni mogla več obiti, tedaj pa se je le z nje lastno samoumevnostjo zatekla v

tako imenovano božjo previdnost, se zaupala Bogu in Materi božji. Četudi marsikdo ustvari ravno v

takšnih trenutkih vtis naivnosti, pri njej človek takega občutka ni doživel; bilo je zmeraj čisto jasno, neosporavano in do neke mere tudi končno.

Kolikokrat smo jo videli nasmejane obraza in v šaljivi muhavo-

sti, ko nas je prišla obiskat, ali smo se srečali na njenem skromnem domu, pri Škrjancu v Podlogu pri Suihi. Rada nas je poslušala, dajala nasvete, če smo to želeli, rada je tudi sama pripovedovala iz zakladnice svojih doživetij. Njena izoblikovana volja do življenja je bila tudi v tem, da je pogumno kljubovala številnim boleznim in prestala več težkih operacij. Vdana živi veri in iskrenemu bogoslužju, je vendar bila pravi otrok tega sveta.

Z zanimanjem je sledila tudi v častitljivi starosti vsem modnim tokovom, rada romala na Brezje, Višarje in Sveto mesto, mikal in zanimal pa jo je pri vsem tem tudi očarljivi svet teh pokrajin. Prisluhnila je govoric drugih ljudi, se po-

zimala za klepet in shranjevala v svojem spominu najrazličnejša doživetja. Čeprav v svoji mladosti ni imela prilike, da bi se dosti šolala, svojih talentov in svoje nardarjenosti ni zanemarjala. Vsak pogovor z njo je priča o njeni bogati načitanosti, njenem izredno dobrem spominu in umski razgibanosti. Pri vsem tem pa v njej nisi zasledil kakšne puhle bahavosti, nasprotno, vsi smo jo doživljali in spoštovali kot skromno, iskreno in ljubeznivo mamo Leno.

Zahrbtna in neusmiljena bolezen jo je končno strla. Vemo pa, da bo mama Lena ostala živa in posnemanja vredna v našem spominu.

Mirko Kert
v imenu številnih sorodnikov

Nad 70 otrok v Tinjah

Od četrta, 17. 2., do sobote, 19. 2. 1977, je priredil, kot že leta prej, **Dom prosvete v Tinjah** pod vodstvom učiteljice in voditeljice tamburaškega ansambla iz Hodiš **Dorice Sticker**, tečaj za otroško petje in igranje na tamburice. Tečaja za otroško petje, ki naj bi bil neka predpriprava za otroški dan, ki bo 19. marca v Selah, so se udeležili otroci iz celotnega dvojezičnega ozemlja na Koroškem. Prav tako celotni tamburaški ansambel iz Hodiš, katerega število članov neprenehno raste. Kako veliko je zanimanje za ta vsakoletni tečaj, je pokazalo veliko število udeležencev, kar je gotovo zasluga vodstva, ki skuša nuditi otrokom in mladincem čim bolj kvaliteten program. Tako je poučeval v soboto tamburice in petje udeležence tudi izven Koroške priznani glasbeni vzgojitelj **Hanzi Gabriel** iz Št. Janža, ki živi na Dunaju.

Za starejše udeležence tečaja je vodstvo priredilo v petek razgovor o medspolnih odnosih, ljubezni in seksualnih problemih, ki ga je vodil Miha Zablatnik.

Vodstvu tega vsakoletnega tečaja je treba izreči visoko priznanje za njihov trud z našimi najmlajšimi in za zelo kvaliteten program.

Imena domačij zgodovinski dokumenti

Tudi mi na Djekšah radi poslušamo oddaje na celovškem radiu, ko nam gospod prof. dr. Anton Feinig razlaga ledinska in hišna imena iz Roža. Tako sem mislil, da nam tudi imena domačij na jezikovni meji marsikaj povedo.

Djekše so znane kot sončni kraj. Kolikokrat spodaj pokriva zemljo gosta megla, na Djekšah pa sije sonce. Na Djekšah najdete tudi mnogo hišnih in rodbinskih imen. Ta imena nam potrjujejo, da so Djekše stara slovenska naselbina.

Tako imate tukaj hišna in rodbinska imena, ki so nastala iz korena peč v pomenu skala. Taka imena so: **Pečnik, Napečnik, Pečovnik, Pečarnik.** Potem je tu mnogo **Slamanikov.** Kmetija: **Slamanik** ali **Slamenik** je na slemenu. Potem poznamo tukaj **Zapotnike**, kmet za potom. **Zavodnik** to je kmet za vodo. Dalje **Drčnik**, kmetija, ki leži

v drči, v globeli, **Drčnik** je tudi kmetija v Št. Urhu nad Mostičem, blizu Drčnika je Drtnik, **Jamnik** je kmetija v jami. Dalje **Hruškar** od hruške, **Mostnik, Opresnik, Krajnik, Rebernik**, to je kmet v rebri, **Hribernik** na hribu, **Lesjak** ob lesu, **Pohojčnik** blizu hoi, **Ladinik, Zomernik, Pobožnik.**

En kmet nosi celo ime: **Župnik**, gotovo je to prastaro slovansko ime. Imamo ime **Končar**, kar pomeni kmeta na koncu naselbine. **Krčmar** je gostilničar, od besede krčma. V tem kraju je tudi več **Vrhovnikov**, kmetija na vrhu, **Mahovnik, Železnik, Žgajnar, Rožanc, Brežnik**, imamo kmetijo z imenom **Črešnik, Cukovnik, Kobilčnik, Vrnik, Aprečnik, Potnik, Zapotnik, Petnik, Lužnik, Radešnik, Hirsnik, Zagernik, Rapelnik, Pohenik, Pokršnik, Grubelnik, Pribelnik, Viternik, Ruž, Breznik.**

Ta hišna imena govorijo poseben jezik in so zgodovinski dokumenti.

Mislím, da bi bilo vredno in prav, če bi na podoben način tudi zapisali hišna imena drugih fara in občin.
N. M.

VABNJA VAS

Zapustil nas je Nac Spitaler, pd. Šedovnik, v 77. letu starosti. Bil je vesten in večš tesarski mojster. Župnik Silan iz Pokrč je opravil pogrebne obrede.

PUSTNA NEDELJA V ŠT. RUPERTU

Vsako leto vabijo v pustnem času učenke gospodinjske šole v Št. Rupertu pri Velikovcu na prireditve na pustno nedeljo.

Tako so tudi letos prijatelji in znanci napolnili dvorano naše gospodinjske šole. Pod vodstvom sestre so dekleta lepo zapela vrsto narodnih pesmi. Nato so učenke na odru uprizorile dve dvodejanki, in sicer: „Oh, ta naša Polona“ ter „Pogum in dobra volja“. Obe igrici sta prav pripravni za pusta. Vsa dvorana se je zabavala in iz srca nasmejala ob smešnih prizorih. Prizor z zdravnikom, ki je razlagal važnost in pomen vitaminov in zaključil s pozivom staršem, da prijavijo svoja dekleta v gospodinjsko šolo, je bil posebno posrečen.

BRANKOVCA

(Prevrnil po pobočju)

V nedeljo, 20. februarja, je 22-letni električar Franc Schlatte iz Brankovcev s svojim osebnim avtomobilom v Rutah, v velikovski občini, iz še nepojasnjenega vzroka, zapeljal s Hohenberške zvezne ceste in se prevrnil po šest metrov visokem pobočju. Teško ranjenega Schlatteja so z rešilnim avtomobilom prepeljali v celovško deželno bolnišnico. Vozilo je popolnoma razbito.

„VDOVA ROŠLINKA“ V ŠT. ILJU

Preteklo nedeljo so gostovali igralci SPD „Radiše“ v farni dvorani v Št. Ilju s komedijo „Vdova

PRIREDITVE

LJUJSKA IGRA: „KLOBČIČ“

Prireditelj: SPD „Zarja“
iz Železne Kaple

Kraj: Železna Kapla, v farni dvorani
Čas: nedelja, 27. 2. 1977, ob 11.30

10. PEVSKA REVIIJA OD PLIBERKA DO TRABERKA KOROŠKE POJE

Prireditelj: SPD „Edinost“
v Pliberku

Kraj: Pliberk, v gostilni Schwarzl
Čas: petek, 25. 2. 1977, ob 20. uri

Sodelujejo:

- Moški pevski zbor „Mežiški knapi“
- DPD „Svoboda“ iz Mežice
- Koroški vokalni kvintet DPD „Svoboda“ iz Mežice
- Moški pevski zbor „Društva upokojencev“ iz Prevalj
- Koroški akademski oktet iz Ljubljane
- Oktet „TRO“ iz Prevalj
- Moški pevski zbor „Fužinar“
- DPD „Prežihov Voranc“ iz Ravn na Koroškem
- Moški pevski zbor „Vres“
- DPD „Svoboda“ iz Prevalj
- Mešani pevski zbor „Društva upokojencev“ iz Prevalj
- Moški pevski zbor DPD „Svoboda“ iz Črne
- Mešani pevski zbor „Podjuna“ SPD „Edinost“ iz Pliberka in doslej edini na vseh dosedanjih revijah sodelujoči
- Moški pevski zbor „Eidnost“ iz Pliberka

Vabljeni ste tudi v soboto, dne 26. februarja 1977, ob 19. uri v dvorano osnovne šole na Ravnah na Koroškem, kjer bo nastopilo vseh 25 zborov, ki sodelujejo na letošnji reviji od PLIBERKA DO TRABERKA.

Meina Schellander, doma iz Bilčovsa, razstavlja v Mestni galeriji v Ljubljani, v okviru skupine JUNI. Razstava je odprta do 3. marca 1977.

DOM v TINJAH

Od torka, 1. 3. 1977, ob 18.00
do petka, 4. 3. 1977, do 14.00

DUHOVNE VAJE ZA ŽENE

Voditelj: Ciril Demšar

Od petka, 4. 3. 1977, ob 15.00
do sobote, 5. 3. 1977, do 17.00

TEČAJ ZA ORGANISTE IN CERKVENE PEVKE TER PEVCE

Voditelji: župnik Maks Mihor,
prof. Jože Ropitz,
prof. Silvo Mihelič

Od ponedeljka, 7. 3. 1977, ob 18.00
do četrta, 10. 3. 1977, do 14.00

„MOLITEV IN ODGOVORNOST KRISTJANA“

Duhovne vaje za Živi rožni venec III

Voditelj: župnik Martin Hotimitz

Rošlinka“. Občinstvo, ki je napolnilo dvorano do zadnjega kotička, se je pošteno narežalo. V režiji neumornega prosvetarja Šimana Wrulicha je tudi tokrat igrala vdova Leni Lampichler, ki jo je predstavila že v prvi verziji pred 13. leti, medtem ko je igral Janeza, mladega snubača, zopet Nužej, tokrat Wieser. Za ta uspehi večer se je treba zahvaliti našemu gospodu župniku, Lovru Petričiču, ki se vedno spet potruji, da faranom preskrbi nekaj trenutkov razposajenosti in veselja.

ZVEZNA GIMNAZIJA ZA SLOVENCE V CELOVCU Ebentaler StraBe 14

OBJAVA

Zvezna gimnazija za Slovence v Celovcu sporoča:

1. Po posebnem odloku Zveznega ministrstva za pouk in umetnost naj prijavijo starši svoje otroke, ki jih želijo dati v šolskem letu 1977/78 na gimnazijo, takoj po končanem prvem semestru tega šolskega leta, v času od 14. do 28. 2. 1977, ravnateljstvu Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu. Ob prijavi za sprejem je treba predložiti ravnateljstvu spričevalo prvega semestra 4. razreda ljudske šole, rojstni list in dokaz avstrijskega državljanstva.
2. Pravočasno prijavljeni učenci, ki bodo ob koncu šolskega leta 1976/77 po oceni ljudskošolske konference sposobni za vstop v prvo vrsto glavne šole (ERSTER KLASSENZUG), bodo sprejeti na gimnazijo brez sprejemnega izpita.
3. Prijavljeni učenci, ki ne bi dosegli tako dobre ocene, bi morali delati sprejemni izpit. Za sprejemni izpit, pri katerem bo izpitna komisija gimnazije presodila sposobnost učenja, bo treba otrocka prijaviti v prvi polovici junija 1977. Sprejemni izpiti bodo en teden pred koncem šolskega leta.
4. Konec maja 1977 bo vodstvo ljudske šole javilo gimnaziji učni uspeh vseh učencev, ki so se prijavili za vstop v gimnazijo. Nato bo ravnateljstvo gimnazije pravočasno obvestilo starše o sprejemu učenca oziroma o potrebi prijave k sprejemnemu izpitu.
5. Poznejše prijave bodo v izjemnih primerih še možne s posebnim dovoljenjem Deželnega šolskega sveta.
6. Za vstop v višje razrede je potreben poseben razgovor z ravnateljem.

Prijave za sprejem v gimnazijo lahko opravite osebno v šolski pisarni ali pa se obrnete pismeno na naslov: Zvezna gimnazija za Slovence v Celovcu, Ebentaler StraBe 14, 9020 Celovec.

RAVNATELJ:

dr. Pavle Zablatnik, l. r.

LUTKOVNA SKUPINA KOROŠKE DIJAŠKE ZVEZE IZ CELOVCA vabi na

100. LUTKOVNO PREDSTAVO

Rrdeča

kapica

Osebe:

Rdeča kapica: Veronika Rutar
Mati: Mili Urank
Babica: Anica Zdovc
Lovec Jaka: Pavle Zablatnik
Zajček: Franc Sadnikar
Volk: Jože Nedved
Belopikica: Tatjana Zeichen

Prireditelj:

KPD Šmihel, v soboto, 26. februarja 1977, ob 15. uri v farni dvorani.

Antonin Dvořák: „Mrtvaški ženin“

Na povabilo Krščanske kulturne zveze bodo gostovali v nedeljo, 6. marca 1977, ob 14.30, v Domu glasbe v Celovcu: ansambla Glasbene matice in Consortium musicum, sopranistka Zlata Ognjanovič, tenorist Jurij Reja ter baritonist Edvard Sršen, vsi iz Ljubljane.

Predvajali bodo Dvořákov kantato za soli, zbor in orkester „Mrtvaškega ženina“.

Leto 1884, v katerem je Antonin Dvořák (Dvoržák) (1841—1904) postal star 43 let, je bilo za češkega skladatelja začetek dobe velikih uspehov v inozemstvu, ki so temeljili na izrednem priznanju in odmevu njegovih kantat v Angliji. Dvakrat, marca in avgusta, je obiskal Dvořák to deželo in slavil kot skladatelj in dirigent svojega dela Stabat mater veličastne uspehe. Pri tem je spoznal okolje angleških glasbenih festivalov, njihovo tradicijo in navdušeno zanimanje občinstva za velike vokalnoinstrumentalne skladbe. To mu je prav gotovo dalo vzpodbudo, da bi še zložil kako tovrstno delo in to predvsem zaradi tega, ker so taka dela v Angliji od njega tudi pričakovali.

Dolgo časa se je Dvořák ukvarjal z mislijo na oratorij z narodno, češko vsebino s tipično češko glasbo. Toda takšno snov je zaman iskal, našel pa je snov, ki ga je takoj navdušila in vžgala njegov glasbenodramatični navdih: balado o „Mrtvaškem ženinu“ iz zbirke ljudskih pesnitev, ki jih je napisal Karel Jaromír Erben. Dvořákov naravi je ustrezala romantično-fantastična snov, njena pesniška obdelava ga je oklenila zaradi bogastva pripovednih prizorov, klene govornice, razgibanosti pripovedi

in mogoče največ zaradi pomirliivega konca. Ravno konec se v Erbnovi pesnitvi razlikuje od pesnitev drugih narodov s podobno vsebino, ki je v literaturi 18. stoletja postala posebno znana po pesnitvi nemškega pesnika G. A. Bürgerja „Lenora“. To pesnitev je prevedel tudi naš pesnik dr. France Prešeren. Možnost dramatizacije Erbnove balade je Dvořák v polni meri izkoristil. Monologi dekleta, — glasovno karakteriziran s sopranom — in njeni dvogovori z mrtvim ženinom (tenor) se vežejo ali kontrastirajo z nosilcem epičnega elementa: pripovedovalcem (bas) in soudeleženi priči — zborom.

Glasba sledi Erbnovi pesnitvi korak za korakom, včasih tudi „skok na skok“: skokoviti intervali razloženega trozvoka so glavna snov pri uglasbitvi verza „naprej on skok na skok drvi“ ter „pet sežnjev kvišku skočil je“. Značilen interval v „Mrtvaškem ženinu“ je padajoča kvinta, ki se oglasi v prvih in zadnjih tonih skladbe in prevladuje v vsej predigrji in uvodnem zboru. Dvořák učinkovito uporablja ta interval še v drugih situacijah: v prihodu pred cerkev, pri stilizaciji petelinjega petja. Tonske slikovne elemente, ki so se skladatelju iz snovi same kar ponujali, je Dvořák sicer uporabil, toda le kot

glasbene marginalije v učinkoviti celotni sliki. Prav za celoten vtis je Dvořáku šlo. Zato je prepovedal izvajati skladbo v odlomkih. V trodelni zgradbi skladbe — dekliska soba, nočna ježa, prizor na pokopališču — se vrstijo arije, dueti, recitativi in zborovski prizori. Dvořákov glasba je najmočnejša v lirčnih delih: arijah dekleta in duetih dekleta in ženina. Učinkoviti so široko zasnovani zbori, važno vlogo v nočni ježi ima tudi orkester.

Dvořák je začel komponirati „Mrtvaškega ženina“ 26. maja 1884 in partituro končal 27. novembra. Prvo izvedbo skladbe je namenil glasbenemu festivalu v Birminghamu, vendar je praznovanje doživelo v Plznu 28. marca 1885. Skladatelj sam je dirigiral vojaškemu orkestru 35. pešpolka in domačim pevcem. Prva izvedba „Mrtvaškega ženina“ v Angliji je bila v avgustu 1885.

Dvořákov „Mrtvaški ženin“ je tesno povezan s slovensko glasbeno poustvarjalnostjo in še posebej z Glasbeno matico. Prvič je Glasbena matica izvajala to delo leta 1894 pod vodstvom Mateja Hubada in je bilo prvo večje vokalnoinstrumentalno delo, ki ga je Glasbena matica izvajala od ustanovitve zboru leta 1891. Leta 1896 je Glasbena matica izvajala „Mrtvaškega ženina“ na Dunaju, ob tej priliki je Matici dirigiral sam skladatelj Dvořák. Tudi pozneje je Glasbena matica to skladbo še večkrat izvajala. Po drugi svetovni vojni je leta 1947 prav s tem delom zopet začela delovati. Zadnjikrat je „Mrtvaškega ženina“ izvajala v Ljubljani leta 1954.

VALENTIN POLANŠEK

Preštevanje preživelih

Antipoetični cikel

Enaintrideset let po končani drugi svetovni vojni bodo prešteli osirotele potomce. Nad trideset let že štejem ustreljene, pobite, sežgane svojce. Kar nas v nacistični vojni niso pokončali, bi nas radi nevtralnno in mirno izbrisali...

MOJ PRADED FLORIJAN

Je bil devetdeset let, ljubil je svojce in koroško kmečko življenje, slovensko branje in žebranje in slovensko pesem — pa mene. Bil je trdoživ starec, načitan oče. Nacisti so ga odvlekli na saneh raz domačijo. Pa se je dvignil in hotel ostati na svoji domači slovenski zemlji. Tik nad mojo rojstno bajto so ga esesovci zverinsko pobili, zavlekli v prazni bajtarski hlev in vse skupaj sežgali. Videl sem kri in ostanke možganov na smreki ob poti in zoglenele ostanke ljubljenega starca, mojega pradedca.

To je bil grozni dan:

17. januar 1944 na Hojnikovi kmetiji v Lepeni vzhodno od Železne Kaple, v Gauu Kärnten Tisočletnega rajha, ki je spremenil evropske dežele v nemške klavnice in krematorije.

MOJ STARI STRIC JANEZ,

oče sedmerih otrok, vojak v prvi svetovni vojni, nesrečnik, ki ni razumel, zakaj presvitli cesar pošilja slovenske polke v rusko Galicijo in proti Doberdolu, garač in gospodar skozi prve republike inflacije in krize, je tistega januarskega dne bolehal, pa so ga nacisti nadrlji in odgnali kot živino raz domačijo, ga ustrelili in z očetom Florijanom v hlevu sežgali. Pol stoletja sta z očetom, z brati in sestrami na kmetiji vrh Lepene garala, zdaj sta skupen konec v smrti in plamenih našla.

MOJA STARA TETA ANGELA,

ki je svojega očeta v prvi svetovni vojni zgubila, se pri dobrotnikih skozi trdo življenje suvala, se na Hojnikovo domačijo za gospodinjjo primožila, je bila tretja žrtev tistega groznega 17. januarja 1944, doma je otroke pustila, katerim je skozi leta le trdi črni kruh rezala ob surovi kmečki usodi.

MOJA BRATRANKA MARIJA,

se je osemnajstletna znašla v Ravensbrücku in je s svojimi dekliskimi sanjami, s svojimi dozorevaločimi upanji, z nešetimi solzami za vedno tam ostala med stotisočimi sotrpinkami iz vseh evropskih dežel.

MOJ BRATRANEC JOŽI

se je med Peco in Olišvo, v naših gozdovih boril kot mlad partizan za svobodo našega naroda, za pravico koroškega rojaka, za prostost slovenske besede, ki je bila takrat v obdravski deželi od hitlerjanskih nasilnežev pregnana in prepovedana. Še isto leto, ko so mu na domu starše pobili, je padel Joži tam na mežiški strani

kot slovenski koroški partizan.

MOJ BRATRANEC FRANC

je bil soletnik moje matere, pankert kmečkega sina, torej pristna naplavina kmečko-bajtarskega proletariata, se preizkušal v raznih poslih, prebredel votla brezposelna leta, sodeloval v godbi na pihala v napredni soseski, se spretno izogibal vojaščine in bil zgodaj partizanski simpatizer — in skoraj na pragu svobode padel kot borec na štajerski strani nekje.

MOJ OČE LUKA

je živel v sosednji Podpeci nad tisoč metrov visoko, je bil vnet kmet in zgleđen čebelar, ustanovni član krajevnega slovenskega prosvetnega društva, sloke postave in vedre narave. S prvimi partizani Matjaževci je imel že stike in je pogostil tudi borce Kranjčevega bataljona. Dvainštiridesetletnega so ga odgnali nacistični krvniki in iz kaceta Dachau niti pepela ni več poslala nemška industrija smrti. Trpka je pankertska ljubezen, ki sem jo doživljal do očetove nasilne smrti brez očetovega zavetja, uporna je sedaj, ko jo gojim brez očetovega groba...

MOJ BRAT STANKO

je živel kot brezdomec pri dobrih sosedih, ker so bili svojci pregnani in dom požgan. Pa je prišel tisti krvavi 25. april 1945, ko so nacisti na Peršmanovi domačiji pod Peco trinajstčlansko družino pobili. Stanko je izkrvavel med ustreljeno starko in neboljenim dojenčkom.

MOJA SESTRA ADELICA

je delila z bratcem istega groznega aprilskega dne 1945 isto grozno usodo, nasilno smrt, ker je bila slovenska hčer, ker je bila slovenski otrok, ker je bila slovenske krvi!

SLOVENSKA TROJICA KRVI —

OGNJA — PEPELA
Moj spomin je pekoča komemoracija na žrtve svojcev. Moja duša je krik pobitih, ustreljenih, doma sežganih, v kacetih upepeljenih, padlih za svobodo! Strašna je zgodovinska trojica nas koroških Slovencev:

KRI — OGENJ — PEPELI

Sveta kri naših prednikov, ki se pretaka v naših srcih, kri ljubezni, življenja, bodočnosti! Svet je ogenj naših žrtev, ki podžiga našo besedo, našo slovensko materinščino v ljubezni, v življenju, za bodočnost! Svet je pepel naših sežganih, izkrvavelih, strohnelih rojakov, svetlih borcev, ki jasni našo pamet, ki krepi našo vest — našo zavest: DA BOMO DO SMRTI SLOVENCII, KOT SMO BILI ROJENI SLOVENCII! Slovenska trojica: KRVI — OGNJA — PEPELA.

SLOVENSKE SMRTI NI,

ker skozi pepel naše trpke zgodovine, skozi ogenj tujega nasilja naša slovenska kri V SLOVENSKO BODOČNOST še vedno živi, ŽIVI, ŽIVI — !

Za ženo in dom

Kdaj nas alkohol zaslužnji?

Alkoholizem se prične s pogostim oziroma prekomernim uživanjem alkohola. Kljub temu pa za posameznika ne vemo, pri kolikšni pogostosti in po kolikšnih količinah popitega alkohola bo postal suženj tega zla. Vemo le, da veliko ljudi v nekem obdobju svojega življenja pije več, vendar vsi ne ostanejo odvisni od alkohola oziroma ne postanejo alkoholiki.

Alkoholiki zaradi pogostejše lažje ali težje vinjenosti zabredujejo v najrazličnejše težave. Vinjeni ljudje namreč vedno napravijo več napak kot trezni. Razumljivo je, da okolica na vse te nepravilnosti burno reagira, seveda pa le, če so dovolj opazne. Na te reakcije pa se alkoholiki nikoli ne odzovejo pravilno. Namesto da bi sledili navodilom strokovnjakov in izkušenih so ljudi, začno iskati opravičila za svoje ravnanje. Tako pa zanesljivo izgubljajo stik s stvarnostjo, ki postane zanje vse bolj in bolj neprijetna. Alkoholik si prične ustvarjati neki svoj svet, v katerem je več prostora zanj in njegove potrebe in ki ga tudi ne obsoja tako ostro kot stvarnost. Počasi se začneja socialen propad njegove osebnosti. Tega se nekaj časa še zaveda in skuša svojo pomanjkljivost skrivati in skuša svojo krinko lažne urejenosti. Ker ga okolica vedno bolj vznevoljuje in ga tudi grize lastna vest, postaja potr, živčen in razdražljiv.

Tega mučnega stanja se lahko znebi le še z blažilnim učinkom alkohola. Toda v omami ponovno dela napake, ki jih v treznosti nikoli ne bi. Postopoma izgublja ljubezen svojcev ter prijateljev in se vse bolj predaja alkoholu.

Alkoholik ob vsem tem zelo trpi. V pričetku sploh zanika, da pije. Nato skuša okolici dokazati, da pije manj, kot mu očita in da je to povsem normalna stvar, saj pijejo v glavnem vsi ljudje.

Nepoučeni temu njegovemu dokazovanju navadno tudi nasede.

Ko pa alkoholik svojega pijančevanja ne more več prikrivati, začne iskati opravičila in vzroke zanj.

Vsak alkoholik nujno izgublja sposobnost, da bi se zavedal stvarnosti in zato ne more pravilno ocenjevati lastne koristnosti v družbi. Za alkoholike je tudi značilno, da se zaradi telesnega propada kaj hitro utrudijo. Ta utrujenost pa jim daje varljiv občutek, da naporno delajo.

Propad njegove osebnosti pa napreduje sorazmerno počasi, zato tudi okolica ne reagira dovolj hitro. Pogostokrat se celo prilagodi njegovi neučinkovitosti. Alkoholik tako polagoma postaja družbeni zajedalec.

Najbolj seveda skuša izkoristiti lastno družino, ker je tukaj pač precej več ljudi, ki so neposredno odvisni od njega, kot pa v službi. Seveda pa tudi na svojem delovnem mestu kaj hitro skuša uveljaviti svoje „pravice“, če le

opazi omahljivost svojih predpostavljeneh.

Za vsakega alkoholika je značilno, da si pod ljubeznijo do ljudi predstavlja, da ga drugi morajo imeti radi in da morajo skrbeti zanj. Ob vsem tem se alkoholiki bolniki čestokrat zavedajo svoje nizke cene in si zato skušajo z različnimi podvigi dvigniti spoštovanje ali vsaj samospoštovanje. Ko je delno ali pa popolnoma trezen, se alkoholik večkrat popolnoma zaveda svoje krivde. To pa še posebno, ko začuti, da zaradi alkohola zanemarja družino, da ga zapuščajo prijatelji in da izgublja ugled. Pogostokrat se popolnoma odloči, ne da bi pri tem mislil na laž, da bo pričel s popolnoma novim življenjem. Žal pa vedno pri obljubah le ostane, ker je od alkohola preveč odvisen. Polagoma se v njegovi duševnosti javljajo občutki, da je za življenje popolnoma nezmožen. Zato se v vinjenem stanju neprenehoma hvali s svojimi sposobnostmi in to takimi, ki sploh ne morej obstajati. Zelo rad tudi pripoveduje o neresničnih uspehih in o načrtih, ki jih ni zmožen uresničiti. Čim bolj drvi v propad alkoholizma, tem hujši so občutki krivde, ki povzročajo tesnobo ter hudo razdražljivost.

POPRAVEKI

Na 5. strani prejšnje številke našega lista, se je v stavku „Prešernova proslava“ vrnila velika napaka, ki se je zgodila v času mojega dopusta.

Pravilni naslov sestavka se mora glasiti: „Prešernova proslava: Večer visoke umetniške vrednosti“, in ne: Prešernova proslava: večer višje umetnosti, ki nič ne pove. B. L.

Besonderes ist besser denn das Andere haben Viele! Deshalb lieber gleich

Kovak-Küchen

St. Kathrein b. Schiefling ☎ 04274-29 5518
Klagenfurt, Rothauerhaus ☎ 86292

Na Švedskem živi in dela veliko delavcev iz Finske, Jugoslavije, Grčije in Italije. Posamezne narodnosti imajo svoja narodna združenja, ki skupaj štejejo več kot 10.000 aktivnih članov.

Šime Martinjak:

(8. nadaljevanje)

Aretacija in doživetja v taborišču Buchenwald Pepelnica

Kam naj bi šli, pa nihče ni vedel. Ker sem že prej pričakoval tak hod, sem si organiziral nahrbtnik, nogavice, srajce itd.

Ker sem bil pri tisti požarni straži, so me klicali v barako, kjer smo imeli svojo sobo. Po dolgem premišljevanju smo sklenili, da niti en blok ne sme priti na sestanek. Ta sklep smo takoj posredovali vsem barakam. Ker je bila v taborišču disciplina, so vsi ubogali. Mi smo se bali izpraznitve, ker smo vedeli, kaj je bilo s tistimi, ki so jih pripeljali iz drugih manjših taborišč iz Zahoda. Pravili so, kako jim je šlo

politični smo bili na vzhodnem koncu. Vodstvo taborišča je šlo do vodje poročil in mu reklo, naj bi začeli na vzhodni strani, kjer so bili sami politični bloki. Nato so šli v te barake in jih obvestili, da se morajo pripraviti in nastopiti na zbirnem prostoru. Vendar ni nihče hotel iti, čeprav smo jih pregovarjali. Trajalo je tako dolgo, da je vodja poročil poslal oddelek oboroženih esesovcev, ki so streljali v barake, da so šli na določeno mesto. Določili so tudi kaznjence za pisanje števil. Ti pa so pisali tako počasi, da so prvi dan napisali samo dva tisoč, določenih pa je bilo preko pet tisoč. Tako je šlo naprej vsak dan, v enem dnevu jih je odšlo manj, naslednjega dne več. Kljub takšnemu zavlačevanju je moralo tisoče in tisoče na prevoz. Kam so

jih odpeljali in koliko je ostalo živih, pa ne vem več.

Nepopisno je bilo trpljenje teh ljudi, ki so bili določeni za prevoz. Popisovanje je trajalo do noči. Ponoči pa jih niso hoteli odgnati, zato so morali preživeti brez hrane v večjih šupah (lopah), ki niso bile dograjene in so bile na straneh brez strehe. Ležali so na goli zemlji, zmočeni od dežja in v tem blatu so ležali brez odevi. To je trajalo ves teden enajstega aprila. Vendar so delali tako počasi, da za nas politične ni prišla vrsta. Zopet so nas klicali na delo, mi pa nismo vedeli, kaj nas čaka. Bila je nedelja, 8. aprila. Zopet so nas klicali na delo, vendar hrane nismo dobili, razen kave. To je trajalo od nedelje do srede.

(Dalje prihodnjič)

ALBERT PAPLER:

Tarok v štirih

K šefu smo poslali najprej Miha, da mu je povedal:

„Veste, tovariš, v pravilniku piše, da je delo ob nedeljah plačano dvojno. Noben se ne brani denarja; radi bi delali ob nedeljah.“

Nekaj časa je grdo gledal in molčal. Potem se je zadril:

„Kakšna dvojna plača, kakšne nedelje, če je pa dela komaj za delovne dni!“

Miha se je vrnil, povedal, kako je opravil, nakar smo rekli, da s tem šefom ni nič. Več nas je stopilo skupaj, da smo zarohneli na pravem področju, tako je šef preoster, nemogoč in nespravljiv. In je pomagalo že čez en mesec, da smo dobili drugega. K njemu smo poslali Jožeta, da ga je načel:

„Prejšnji nam ni dal zaslužiti, čeprav je napisano, da je nedeljski zaslužek dvojen.“

„Vem, vem,“ je cincal in mečkal, nazadnje pa le dovolil eno samo nedeljo na mesec, da nismo mogli priti vsi na vrsto. Spet je šel na danj Miha, da mu je to povedal in ni dobro opravil.

„Prst sem pomolil, vi ste pa roko zgrabili!“ se je jezil in še nekaj klet.

Počakali smo nekaj tednov in spet zakuhal, da nimamo sreče s šefi. Tokrat je šlo kar hitro, ker ta šef ni bil pri srcu enemu izmed nadšefov.

Tretji je bil dobro poučen, da morajo biti šefi spravljivi, ne pa ostri in zoprni. Kar za vse nedelje smo se zmenili, da bomo delali po turnusu tako, da bodo prišli enkrat na mesec vsi na vrsto. Bilo je sicer malo čudno, ker prav takrat ni bilo kaj početi, dodatki so pa le pritekali.

Potem je pa Janez ugotovil, da ob nedeljah ni žive duše, ki bi prišla pogledat, kaj počenjamo. Predlagal je tarok v štirih, pri treh mizah, ker nas je bilo dvanajst.

„Kateri vodilnih bo pa lazil ob nedeljah gledat, kaj počenjamo?“ smo se spraševali in natanko smo tudi zvedeli, da hodi naš šef že ob petkih od doma, drugi pa še malo prej.

Vam povem, da je prava groza čepeti čez nedeljo v tisti smrdljivi dvorani s stroji do strehe! Tolkli smo tarok, malo smo ga devali tudi na zob, zunaj pa sonce...

Menda je bil vzrok za naš poslednji napor tudi pogled na planine. Žarele se v popoldanskem soncu, mi pa:

„Karo kralj je z mano!“

„Kontra na štiri kralje!“ in tako naprej.

Potem je Miha zabrisal karte po mizi in se zadril:

„Kakšen socializem pa je to, da moram čepet tule takrat, ko je vse

Rožo, modre barve, iz papirja sem našla na tleh, verjetno jo je kdo izgubil v teh pustnih dneh, nočeh...

Kako smo pač nori ljudje, da si natikamo ta šemasti okras in si nadevamo maske vsak pustni čas, ko vendar vsak izmed nas že ima svojo lastno krinko: obraz...

Pod njo skrivamo v sebi naše pravo mišljenje in hotenje. Le v naših očeh, v teh svetlih okencih dveh se kdaj še zrcali resnica...

Pustila sem na tleh zavrženo rožo ob cesti, morda bi še drugim povedala rada v teh dneh ta „modrica“, da za pustnim torkom pride vselej: pepelnica.

Magda Kovačič

Se znate smejeti?

FIGE

»Mama, Janko mi je pokazal dve figi.«

»Kar dve naenkrat?«

»Da! Ena je bila prava, druga pa s prsti, saj veš, kakšna.«

»In kaj si ti napravil?«

»Prvo figo sem mu vzel in jo pojedel, po drugi pa sem ga močno udaril.«

KAKOR KDO RAZUME

V mesnico pride gospa in vpraša mesarja: »Imate jetra?«

»Ne gospa, že štirinajst dni sem brez njih!«

na planinah, ob morju pa v vikendih!?

Nehali smo kvartati in čakali smo, kaj bo še povedal. Ni dolgo mislil, ko se je izpovedal:

„Tele preklete ure s tarokom bi lahko samo pisali, ne pa da čepimo po osem ur ob nedeljah v tej zasmrajeni špelunki!“

„Tako je!“ smo bili vsi hkrati za to. Samo, kdo bo šel to šefu predlagat? Zamenjali smo jih že nekaj in... Eh, poskusiti ni greh!

Izžrebali smo Toneta, da je rinil s prošnjo navzgor:

„Poglejte, šef! Kaj ni to čisto zafrkancija, da moramo čepet ob nedeljah pri naših strojih pa tipkah? Bi se ne dalo narediti tako, da bi se te ure samo pisale?“

Mož ni rekel čisto nič. Samo debelo je gledal. Kako bo ukrepal, še ne vemo. Upamo pa, da bo spravljiv in do delavcev tak, kot je treba. Sicer pa zelo natanko ve, kaj ga čaka, če se ne bo kaj kmalu odločil.

NESPORAZUM

»Mihec, pojdi v gozd nabirat jurčke!«

»Kaj?« se začudi Mihec, »celo jurji rasejo po gozdu? Sem mislil, da so samo v očetovi denarnici.«

BOGASTVO

Učitelj vpraša učenca: »Milan, ali veš, katera država v Evropi je najbogatejša?«

»Po mojem mnenju je najbogatejša država v Evropi Jugoslavija, ker ima največ milijonarjev.«

PRVI DAN V ŠOLI

Učiteljica je vprašala cicibana, ki je šele prvokrat stopil v razred: »Janezek, kako pa je tebi ime?«

»Učiteljica, nikar me več ne sprašujte, če že enkrat veste,« je pogumno odvrnil Janko.

TREBA BO DELATI

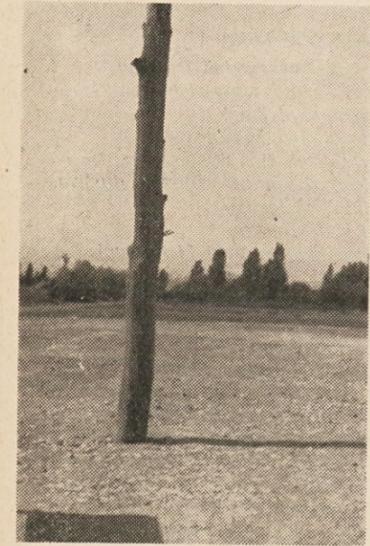
Petelin najde na sosedovem vrtu gnezdo, v katerem so bila gosja jajca. Takoj pokliče svoje kokoši in jim reče: »Ne bom vas kritiziral, drage putke, kar same si oglejte tale jajca in jih primerjajte s svojimi, pa boste prav gotovo prišle do sklepa, da se pri sosedu drugače dela!«

MED OTROCI

Mati se odpravlja v trgovino. Otroci se igrajo pred hišo. Starejša Milka ima sedem let, Rozalka pet, najmlajši Jožek pa tri leta. Pa pride mimo soseda in pravi materi: »No, greš? Tudi jaz grem v trgovino!«

»Grem,« odurne mati, »samo ne vem, kdo bi pazil na otroke?«

Potem se oglasi najmlajši Jožek: »Bom pa jaz na otroke pazil.«

Drog, na katerem so obešali za kaznen, in to za roke na hrbtu.

na poti in to peš. Hodili so kilometre in kilometre brez hrane in vode. Vsakega onemoglega je esesovsko spremstvo takoj ustrelilo.

Ko je bila ura 12 ni bilo nobenega človeka na zbirnem prostoru. Službujoči esesovec je z močnim glasom ukazal, da nas bodo prisilili z orožjem, če v najkrajšem času ne pridemo. Naše vodstvo je bilo prisiljeno, da popusti in zatem so sklenili, da bo izpraznitev. Šli smo do poveljnika in mu rekli, da je nujno potrebno in da je predpis, da se napiše številka vsakega kaznjenca, ki bo šel iz taborišča. Poveljnik je na to pristal in dal svobodno izbiro, na katerem koncu barak naj začnejo pripravljati za prevoz. Treba je bilo premisliti, kdo bo šel najprej na zbirni prostor. Začeli so na severnem koncu, kjer so bili asocialisti in kriminalci. Mi

DR. FRAN DETELA:

7

Mala življenje

POVEST

A naj se upira Jurij, kolikor hoče, hudomušno kolo se ne gane in se ne gane, tako da se uveri nazadnje sam Šimen, da je nemara res vode premalo.

Mračilo se je, ko pride Jurij na svoj novi dom; tovariša sta bila že doma in prinesla sta s seboj vina, kruha in mesa.

„Hej, Jurček,“ kriči Premec, „danes bomo pa večerjali kakor sam gospod župnik.“

Tako je ostal Jurij pri Premcu, pomagal in delal, kar je bilo okrog hiše in na malem posestvu treba. Kadar ni bilo drugega dela, je vzel puško in prinesel zdaj pa zdaj kakega zajca ali ververico domov, ponoči pa je šel časih v potok po rake. Metle vezati ni posebno umetno delo; a Premec ga je naučil tudi koše, jerbase in korbice plesti. Posebno fine robe seveda ni izdelovala Premčeva fabrika, a v dolinski fari se je vse razpečalo. Kje in kdaj se je bil Premec sam tega navadil, se natanko ne ve; a ljudje so ugibali, da bržčas takrat, ko je bil zaprt. Miha je hodil z muziko po veselnicah in bratovsko delil svoj zaslužek; a pobiljšal se je zdaj toliko, da ni posedal predolgo po krčmah; starec pa se je kar zaljubil v Jurija, bodisi da mu je dopadel od nekdanj drzni mladenič ali pa ga je imel po-

sebno zdaj za domačega, ko je gospodaril njegov sin na Primoževini. Na večer je obiskoval Jurij tudi svoje roditelje, ki so bili seveda takrat v vednem strahu, tako da je hodil Primož vsak trenutek ven gledat, če je vse varno. Jedi in obleke je dobival doma; da pa podnevi ni smel hoditi po vasi, to ga ni več žalilo. Prost je bil na svoje razmere in na vojaščino ni mislil več; tako se privadil človek tudi nevarnosti, če je moral dlje časa v njej živeti. Brezskrbno in zadovoljno se je živelo v veseli družbi. Kje navadno biva, tega ljudje natanko sploh niso vedeli in tudi povpraševali niso; tako so govorili, da se potika krog Gorice; ne izdal bi ga pa nihče, in naj bi bila tudi razpisana večja nagrada. Da bi pa zmešal sled kakšnemu vohunu, ni prenočeval Jurij vedno pri Premcu, ampak si je izbral zdaj ležišče na kakšnem kozolcu, katerih je stalo mnogo od vasi sem po polju.

V

Tako je prešlo poletje, prešla jesen in zima je trkala na duri. Lahko je bil pospravil Premec pridelek svojega polja; žito je bil prodal, in denar je hitro ginil pod njigovimi rokami. V samotni koči je bilo mraz, in Premec ni imel svojega gozda razen par smrek okrog hiše. Sproti si je nosil suhih drv iz hoste; zakaj poleti ne misli vesel človek na zimo. Zdaj so se vrstili vsi trije in hodili vsak svoj dan po suhličje. Prijetno seveda ni vleči izpod snega primrzlo vejevje, in večkrat so ležali okrog mrzle peči, da se jim celo šal ni ljubilo zbijati.

„Primojdunaj, drugo bi vse bilo,“ je dejal časih Premec, „samo denarja ni.“

In trdo je res šlo zanj; zakaj zaslužek je pozimi redek,

ko ljudje za živež radi delajo; Mihova muzika pa je počivala že par tednov. Dolga je pot do Primoža v gredem vremenu, in kadar jo je hodil, je Juriju večkrat prišlo na misel, dolí ostati čez zimo; a če je premislil, kakih sitnosti bi utegnil nakopati svoji rodovini, se je zbal.

„Veste kaj?“ pravi nekega dne svojima tovarišema. „Jaz grem do Rožanca, da si izposodim par goldinarjev. Poleti mu jih vrnem, magari z obrestmi.“

„Primojdunaj,“ se zasmee Premec. „Vidi se, da ti ne poznaš moža. Naj ga poprosi sam Bog napósodo, brez poroka mu ne da on nič. On bi bil Kristusa za pol manj prodal ko Judež.“

„O, za pol več, oče,“ se oglasi Miha. „Dober kup pa ne prodaja Rožanec.“

„Jaz pojdem vendar; saj sva prijatelja, in saj veste, kaj je storil zame.“

„O, kajpa!“ pravi Premec. „To je kaj posebnega! Reci starcu, naj se obesi namesto tebe, rajši bo storil, ko da bi ti kaj dal napósodo. Če bi mu bil jaz rekel: daj deset krajcarjev, da rešiva Jurija, ki ga hočejo umoriti, misliš, da bi bil dobil? Nikoli ne.“

Tako je govoril Premec; a Jurija ni pregovoril. Napoti se k Rožancu in dobi gospodarja na dvorišču, ko je baš butare delal.

„Dober dan, oče Rožanec!“ ga nagovori. „Vi pa butare?“

„Butare,“ mu odgovori. „Od kod pa ti?“

„E, od vseh krajev.“

„Največ si pri Premcu, kali?“

„Zdaj tu, zdaj tam; tako se klatim po svetu.“

„Prav imaš! Malo moraš počakati, da te ljudje pozabijo.“

TV AVSTRIJA

1. PROGRAM

NEDELJA, 27. februarja: 15.45 Smejte se s Stanom ter z Olijem — 17.00 Pan tau — 17.30 Čebela Maja — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Klub seniorjev — 18.30 Zmenek z živali — 19.00 Avstrija v sliki — Koroška — 19.25 Kristjan v času — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo — 19.50 Šport — 20.15 Kraj zločina — 21.45 Šport — 21.55 Nočna izbira — 22.20 Poročila.

PONEDELJEK, 28. februarja: 9.00 Am, dam, des — 9.30 Alfred Andersch — 10.00 Angleščina — 10.30 Sedemkrat tedensko — 17.30 Am, dam, des — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Raji živali — 18.30 MI — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.00 Šport v ponedeljek — 20.55 Ceste San Francisca — 21.45 Poročila.

TOREK, 1. marca: 9.00 Am, dam, des — 9.30 Astronomija — 10.00 Formalna logika — 10.30 Poletne želje — zimске sanje — 17.30 Am, dam, des — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Lisica z zlatim uhanom — 18.30 MI — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.00 O umetnosti — 20.20 Konfrontacija Kreisky-Taus — 21.40 Hiša na Eaton-trgu — 22.25 Poročila.

SREDA, 2. marca: 9.00 Oddaja z mišjo — 9.30 Kmetijstvo danes — 10.00 Neznana soseščina — 10.30 Zadnji pešec — 17.00 Gost — 17.25 Oddaja z mišjo — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Trik-film z Adelheido — 18.30 MI — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.00 Ljubezen, kruh in 1000 poljubov — 21.40 Svetovno prvenstvo v umetnem drsanju — 22.40 Poročila.

ČETRTEK, 3. marca: 9.00 Am, dam, des — 9.30 Telepoklic: narodno gospodarstvo — 10.00 Dunajski kongres — 10.30 Ljubezen, kruh in 1000 poljubov — 17.30 Am, dam, des — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Začetki letalstva — 18.30 MI — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.00 Ljubezen in smrt kralja Riharda III. — 22.00 Svetovno prvenstvo v umetnem drsanju — 23.00 Poročila.

PETEK, 4. marca: 9.00 Am, dam, des — 9.30 Prvih 365 dni v otrokovem življenju — 10.00 Gost pri Gudrun Baudisch — 10.30 Klub seniorjev — 11.00 Vroč asfalt — 17.30 Am, dam, des — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Prosim za mizo — 18.30 MI — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.00 Kung Fu — 20.55 Na poti — 21.40 Šport — 21.45 Vedno zopet je jutro — 23.05 Poročila.

SOBOTA, 5. marca: 15.35 Nebo na zemlji — 17.00 Kdo brklja z nami? — 17.30 Pirati na obali — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.30 Do-

ber večer... Heinz Conrads — 19.00 Avstrija v sliki z aktualno Južno Tirolsko — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo — 19.55 Šport — 20.15 Glasba je adut — 21.50 Šport — 22.05 Vprašanje kristjana — 22.10 Hrabri so samotni — 23.50 Poročila.

2. PROGRAM

NEDELJA, 27. februarja: 17.00 Teleobjektiv — 17.45 Servisni predal — 18.00 Spotlight — 18.30 Morski volk (v angleščini z nemškimi podnaslovi) — 19.50 Misica da camera — 20.15 Zabava z glasbo — 21.50 Bralni znak — 21.50 Brez nagobčnika.

PONEDELJEK, 28. februarja: 17.00 Astronomija — 18.00 Angleščina — 18.30 Bodočnost izkopavajo — 19.30 Formalna logika — 20.00 Hiša na Eaton-trgu — 20.55 Vzpon človeka — 21.45 Čas v sliki 2 — 22.15 Žena iz nič.

TOREK, 1. marca: 17.30 Kmetijstvo danes — 18.00 Angleščina — 18.30 Svetovno prvenstvo v rokometu — 20.00 Majhni dvorni koncert — 21.35 Čas v sliki 2 s kulturo — 22.10 Club 2.

SREDA, 2. marca: 17.30 Telepoklic: narodno gospodarstvo — 18.00 Francoščina — 18.30 Bralni znak — 19.30 Dunajski kongres — 20.00 Simply Simon — 20.55 Mejniki svetovne zgodovine — 21.40 Čas v sliki 2 s kulturo — 22.15 Heroes on the west (v angleščini).

ČETRTEK, 3. marca: 17.30 Prvih 365 dni v otrokovem življenju — 18.00 Ruščina — 18.30 Svetovno prvenstvo v rokometu — 20.00 Vroči asfalt — 21.50 Čas v sliki 2 s kulturo — 22.25 Club 2.

PETEK, 4. marca: 17.30 Literarni stu-

dio — 18.00 Telekolleg — nemščina — 18.30 Portret — 19.30 Telefrance — 20.00 Znanje aktualno — 20.55 Apropos TV — 21.40 Čas v sliki 2 s kulturo — 22.15 Kobra, prevzemite!

SOBOTA, 5. marca: 14.00 Svetovno prvenstvo v rokometu — 16.45 Svetovno prvenstvo v umetnem drsanju na ledu — 18.30 Brez nagobčnika — 19.30 Orientirano gospodinjstvo — 20.00 Galerija — 20.15 Sova in mačka — 21.50 Jazz work shop.

TV Ljubljana

NEDELJA, 27. februarja: 7.50 Poročila — 7.55 Za nedeljsko dobro jutro: Revija mladinskih pevskih zborov — 4. del — 8.25 625 — 9.05 H. Fallada: Kmetje, bombe in oblast, nadaljevanje — 10.35 Raziskovalci, serijski film — 11.25 Mozaik — 11.30 Kmetijska oddaja — 12.30 Poročila — 13.00 Namizni tenis Evropa 12 — Nedeljsko popoldne: Križem kražem, Morda vas zanima, Kulundžič: Klara Dombrovska, barvna drama, Poročila, TV žetnik — 17.30 Čarobna Temnica, film — 19.15 Risanka — 19.30 TV dnevnik — 19.50 Tedenski gospodarski komentar — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 A. Marodič: Marija, barvna nadaljevanje — 21.15 Na koncu sveta, barvna oddaja — 21.50 Športni pregled — 22.25 TV dnevnik.

PONEDELJEK, 28. februarja: 8.10 TV v šoli: Pravljica, Kemija, V gozdu, Slovenščina — 9.30 TV v šoli: Za najmlajše, Metalurgija — 10.05 TV v šoli: Srbohrvaščina, Po naših krajih — 14.10 TV v šoli, ponovitev — 17.10 Priroda

RADIO CELOVEC

NEDELJA, 27. februarja: 07.05—07.35 Duhovni nagovor — Po vaši želji.

PONEDELJEK, 28. februarja:

13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — Križarjenje po Sredozemlju: Egipt.

TOREK, 1. marca: 09.30—10.00 Pisani svet — 13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — Šport — Aktualna znanost.

SREDA, 2. marca: 13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — Vrtljak popevk.

ČETRTEK, 3. marca: 13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — „Komu verovati?“ — Pravni nasveti za vsakogar — Dedno pravo — Ljubim mladost...

PETEK, 4. marca: 13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — Zborovska glasba.

SOBOTA, 5. marca: 09.45—10.30 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

RUTAR CENTER MÖBEL + ELEKTRO

Mladinska soba 4-delna S 3660.-

Darujte za tiskovni sklad!

Potlej si pa dober; nobena živa duša ne bo več po tebi vprašala. Če hočeš, pojdiva v hišo! Kos kruha in malo piščiče imam zmeraj pri rokah.“

„Ne, oče; saj se tukaj lahko pomeniva. Veste, jaz sem po nekaj k vam prišel.“

„No, kaj bo dobrega?“

„Oče, takole je; jaz nisem slab delavec, kaj?“

„O, dober dober; jaz te že poznam.“

„Poleti, glejte, bom lahko dobil dela, kolikor ga bom hotel, če me prav letos še niso radi jemali. Sčasoma ljudje vse pozabijo, jelite!“

„Tako je, noben človek ne bo več mislil na to, da si uhajač.“

„Vidite, zdaj pa dela ni, in kdo me bo na zimo vzel? Poleti si bom precèj zaslužil, poleti, in če boste potrebovali kakega delavca, me kar imate.“

„To je že prav.“

„In delal vam bom pridneje in tudi ceneje ko vsak drug. Mlatit vam pridem in tudi kosit za tri groše na dan.“

„Kar v roko udari!“ pravi mož veselo in iztegne svojo desnico.

„Samo plačajte mi nekaj naprej!“ —

Osupel ga pogleda Rožanec, in pridna korošica mu zastane. —

„Veste,“ nadaljuje Jurij, „potlej ne bom tako potreboval, zdaj sem pa res potreben, in vam je pač vseeno, če daste zdaj ali pozneje.“

„Fant, ti praviš: vseeno? Kako more kmet, ubogi kmet, kaj denarja dati od sebe, če ni še prodal svojih pridelkov in svoje živine!“

„Saj ste prodali žita oni teden!“

„Kaj prodal! Seveda sem prodal; toda kako prodal! V izgubo sem moral dati, v čisto izgubo. Ej, potreba, potreba in skrb! Fant, ti nimaš še nič skrbi, ker si sam; kdor ima pa svojo zemljo, ta ni nikoli brez skrbi.“

„No, takih skrbi bi se jaz ne bal,“ omeni Jurij.

„Zato, ker jih ne poznaš. Ti še nisi nikdar plačeval davka, in ne veš, kaj se to pravi: hiša brez denarja, rubežen pa pred durmi.“

„Vaše posestvo nese vendar lepe denarce.“

„Lahko bi jih, lahko; Bog ve, da lahko! Toda kaj ti pomaga, če vidiš lepo drevje v gozdu, da se ti ga srce veseli; a prideš drugič pogledat in vidiš, da je drug posekal! In kak krompir je bil zrasel na njivi! Debel kakor repa in kar uslo se ti ga je pod stebлом; ko sem pa začel kopati, sem pa videl, da je boljši že pobran. Potlej naj pa nese denarce kmetija! Koliko sem zložil žita v kozolec! Na tesno sem ga dejal, snop pri snopu, samo lepo pšenico, trdo kakor jeklo in svetlo kakor led. Ko pa pridem z vozom nakladat, je bilo pa vse narahljano; skoraj vsak drugi snop je izginil!“

„Kaj, da tako kradejo po Gorici!“ se začudi Jurij.

„Tako in pa še bolj! Toda nekaj jih poznam, in ker si baš tu in menda večkrat Premca vidiš, reci staremu: če ga doblim jaz enkrat v svoji hosti, da bo drva sekal in škodo delal, ali pa okoli mojega kozolca kaj iskal, česar ni izgubil, mu posvetim z dvocevko, da bo imel za nekaj časa dosti. Da moram ravno jaz imeti tako tatinsko soseščino!“

„Oče, Premca menda po krivem dolžite,“ zagovarja Jurij svojega dobrotnika.

„O kajpa, po krivem! Le govori zanj! Meni so ljudje

Japonske — poljudno znanstveni film — 17.40 Obzornik — 17.55 Prvih 365 dni v otrokovem življenju — 18.25 Mozaik — 18.30 Dogovorili smo se — 18.45 Mladi za mlade — 19.15 Risanka — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 A. Nicolaj: Stara garda, predstava SSG Trst — 21.25 Propagandna oddaja — 21.30 Mozaik kratkega filma.

TOREK, 1. marca: 8.00 TV v šoli: Stara Grčija, Naše planine, Vreme in podnebje, Nemščina, TV vrtec, Evolucija življenja — 10.00 TV v šoli: Prirodoslovje, Glasbeni pouk — 14.00 TV v šoli, ponovitev — 16.05 Šolska TV: Onesnaževanje morja, barvna oddaja — 17.05 Zverinice iz Rezije: Zajčkova zadnja želja, barvna oddaja — 17.25 Pika nogavička — serijski barvni film — 17.55 Obzornik — 18.10 Jugoslovanska narodna glasba — 18.40 Mozaik — 18.45 Po sledeh napredka, barvna oddaja — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Diagonale — 20.30 Barvna propagandna oddaja — 20.35 A. J. Cronin: Zvezde gledajo z neba, barvna nadaljevanje — 21.25 Iz koncertnih dvoran — J. Brahms: III. simfonija, barvna oddaja — 21.55 TV dnevnik.

SREDA, 2. marca: 8.10 TV v šoli: Šole muzeji, Prostor na filmu — 9.00 TV v šoli: Kocka, kocka, Izobraževalni film — 14.10 TV v šoli — ponovitev — 17.00 Narodna: Kralj Matjaž in Alenčica, barvna oddaja — 17.15 Ustvarjalno oko, barvni dokumentarni film — 17.40 Obzornik — 17.55 Od zore do mraka: Plavajoči inštitut — 18.25 Mozaik — 18.30 Glasba takšna in drugačna, barvna oddaja — 19.15 Risanka — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Film tedna: Nenavadna osamljenost Konrada Steinerja — 21.40 Propagandna oddaja — 21.45 TV dnevnik — 22.00 Športni večer: Svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju — Nogomet: Bayern — Dinamo Kijev.

ČETRTEK, 3. marca: 8.00 TV v šoli: Pariz, Za trobento, od Titovih Užic do Beograda — 9.00 TV v šoli: Francoščina — 9.30 TV v šoli: Portret znanstvenika — 10.00 TV v šoli (do 10.50), reportaža, Risanka — 14.00 TV v šoli, ponovitev — 15.00 Šolska TV: Onesnaževanje morja, ponovitev — 17.10 Mala čebelica, barvna oddaja — 17.25 Obzornik — 17.40 Mozaik — 17.45 Poljudnoznanstveni film — 18.35 Amerika je daleč, film iz barvne nadaljevanke, P. Zidar: Utonilo je sonce — 19.15 Risanka — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 V živo: Tabletomanija, vmes poročila — 23.00 Svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju — ženske, barvna reportaža iz Tokia.

PETEK, 4. marca: 8.10 TV v šoli: Geometrija, Ribe, Obisk v pekarni, Ruščina, TV vrtec, Dnevnik 10 — 10.00 TV v šoli: Angleščina, Umetnost — 14.10 TV v šoli, ponovitev — 16.10 Svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju, ženske, barvna reportaža iz Tokia — 17.10 Križem kražem — 17.20 Pisani svet,

barvna oddaja — 17.50 Obzornik — 18.05 Čez tri gore: Metasta Primorska, barvna oddaja — 18.35 Mozaik — 18.40 Prva pomoč, barvna oddaja — 19.00 Japonski športi: Judo, barvna oddaja — 19.15 Risanka — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Tedenski notranjepolitični komentar — 20.00 Propagandna oddaja — 20.05 P. Heriat: Boussardelovi, barvna nadaljevanje — 20.55 Propagandna oddaja — 21.00 Razgledi: Dan svetlobe, barvna oddaja iz cikla Človek brez meja — 21.30 Barvna propagandna oddaja — 21.35 Ulice San Francisca, serijski barvni film — 22.25 TV dnevnik — 22.45 Svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju, plesni pari, barvna reportaža iz Tokia.

SOBOTA, 5. marca: 8.00 Mala čebelica, barvna oddaja — 8.15 S. Makarovič: Pekarna miš-maš, barvna oddaja — 8.30 E. Rostand: Cyrano de Bergerac — 9.40 Psi, mačke in miši, barvna oddaja iz cikla Zverinice iz Rezije — 10.00 Narava Japonske, serijski barvni film — 10.25 Po sledeh napredka, barvna oddaja — 11.25 P. Heriat: Boussardelovi, barvna nadaljevanje — 13.55 Nogomet: Budućnost — Hajduk, prenos (do 15.50), v odmoru propagandna oddaja — 15.55 A. Negri: Mafija, barvna TV drama — 17.05 Obzornik — 17.20 Mozaik — 17.25 Otroci železnice, barvni film — 19.15 Risanka — 19.30 TV dnevnik — 19.50 Tedenski zunanjepolitični komentar — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Pogreb v Los Angelesu, film — 21.00 Moda za vas — 22.00 TV dnevnik — 22.15 625 — 22.35 Mladinsko evropsko prvenstvo v smučanju, reportaža — 22.45 Svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju, moški prsto, barvna reportaža iz Tokia.

Za dobro voljo

PREDNOST

»Danes se bomo učili šteti do deset,« je povedala učiteljica učencem, ko so na novo stopili v razred.

»Ali lahko grem potem jaz domov, ker že znam šteti do dvajset?« se je zanimal Tinko.

KOOPERACIJA

Desetletni sinček je prišel iz šole domov in rekel očetu: »Oče, si zato, da letos stopiva v kooperacijo?«

»V kakšno pa?«

»Jaz ti bom s kosilnico kosil, ti pa mi boš pisal naloge!«

PRIJAZNOST

»Kam neseš toliko cvetja?«

»Svoji tašči.«

»Tašči?«

»Da! Moja tašča namreč cvetja ne mara.«

pravili, ki se ne lažejo, in dolgo sem že potrpežljivo gledal, kako se pase ta nesnaga na moje stroške.“

Jurij se je bal, da bo starec zdaj, ko mu je prišel najljubši predmet na misel, o tem govoril brez konca in kraja, in zasakal je govor zopet na svojo prošnjo: „Hudo je, oče, hudo!“ pravi. „Pa veste kaj? Zavoljo tega bi meni vendar lahko posodili par goldinarjev. Čez pol leta vam jih odslužim.“

„Oh ljuba duša,“ vzdihne Rožanec. „Čez pol leta! Kje je še to! Bogve če boš takrat še pri volji izpolniti svojo obljubo!“

„Saj sem vam segel v roko.“

„In bogve če boš še mogel to storiti. Žandarji še vedno okrog lazijo, in če te dobé, kdo mi bo povrnil?“

„Bodo pa oče dali ali pa Francè.“

„Ha, ha,“ se bridko nasmeje Rožanec; „oče ali pa Francè! Saj poznam oba dobro! Od teh ne dobiš denarja; trda sta kakor gabrova grča. Ha, ha! da bi ta dva kaj plačla, na to še misliti ni!“

„Pa jaz imam še nekaj dote!“

„No, pa bogve kdaj jo dobiš ali pa nikoli! Tvoj oče lahko še dalje živi ko jaz.“

„Da bi le Bog dal!“

„Ej, zlodeja, Jurij, kaj pa meni potlej pomaga vsa ta kupčija! Jurček, kar pustiva neumne marnje, ti pa pojdi z máno, da ga spijeva vsak eno kupico, hruševca, kakršnega še nisi pil.“

„Zahvaljujem, oče, res ne bom! — Vi mi torej nočete pomagati?“

(Dalje prihodnjic)

Slovenski atletski klub na Malem Lošinju

Pretekli teden je Slovenski atletski klub gostoval skupno z NK Mariborom, ki ga je le-ta povabil na pripravo za spomladansko nogometno sezono, na Malem Lošinju. Prisotni so bili še drugi nogometni klubi, kot npr. našim nogometišem znano moštvo Mercator iz Ljubljane, po en klub iz Bosne in Zagreba.

Že prvi dan so se slovenski nogometiši s Koroškega pomerili z moštvom Mercatorja iz Ljubljane. Igra je pokazala, da se je Slovenski atletski klub že kar dobro pripravil na prihodnjo nogometno sezono. Kondicijsko niso imeli nobenih problemov, le tehnično niso pričevali. To je razumljivo, saj so prvič po dolgem zimskem odmoru zopet igrali na prostem igrišču. Prej so namreč trenirali v telovadnici Slovenske gimnazije v Celovcu.

Prvi zadetek za Mercatorja je padel šele v trideseti minuti, potem ko je poškodovanega vratarja Betona zamenjal Malle, ki je proti pričakovanju dobro branil svoje sve-tišče. Čeprav je Mercator šestkrat zatresel našo mrežo, je bila obramba z Lampichlerjem, Hribarjem in Blajsom ter Pandlom še kar zanesljiva.

Ker so zaradi dopustnih težav manjkali nekateri manevrski igralci, je vodil v tej liniji režijo „Gogo“ Rogl, saj je imel poleg sebe še dva mladince. Častni gol za SAK je zabil eden izmed teh mladincev, Marjan Velik, kateremu bo dal trener Jovičević v spomladanski sezoni možnost v prvem moštvu SAK.

Drugi mladinec, Marko Kupper, pa bo sigurno tudi slej ko prej dobil svojo možnost v prvem moštvu, saj je v drugi tekmi proti Mariboru uspešno kril enega najboljših nogometišev Jugoslavije, Tomislava Proseno. Da se vedno bolj bliža svoji stari formi, je pokazal na teh tekmah Jože Fera. Dal je tudi častni gol proti Mariboru. Krila Blajs in Hobel pa sta ugajala zaradi svo-

je hitrosti in borbenosti, tako da sta vsak čas pomenila nevarnost za nasprotnika. Proti Mariboru je SAK izgubil z 9:1. Reči pa je treba, da oba kluba, Maribor kakor Mercator igrata v drugi zvezni nogometni ligi Jugoslavije.

Po tragičnem družinskem dogodku sta morala predčasno odpotovati brata Blajs, tako da se je konkretno število igralcev znižalo na enajst.

Da je bil trening naporen, kaže dejstvo, da igralci dan pred odhodom niso bili več zmožni treninga.

Smuške tekme na Šentjanških Rutah

V nedeljo, 20. februarja 1977, je športno društvo v Št. Janžu v Rožu priredilo zelo uspešno smučarsko tekmovanje v veleslalomu, v sodelovanju treh dežel: Slovenije, Furlanije-Julijske krajine in Koroške.

Reči moramo, da je tekmovanje prav dobro uspelo, navkljub slabemu snegu, saj je že tisto nedeljo izgledalo, da bo deževalo, kar se je nato tudi v resnici zgodilo.

Velika zahvala gre svetovno znani slovenski tovarni smuč v Begunjah ELANU, ki je dobrohotno podprla šentjanško športno društvo, da je tekmovanje tako sijajno uspelo.

Tudi celotna organizacija je izborna delovala: od priprav smučišča do zadnje funkcije, ki so potrebne za nemoten potek take prireditve.

Omeniti je treba še dve osebi, ki sta smučišče tako odlično pripravili: Erika Užnika in Hanzeja Gabriela.

V navzočnosti bistrškega župana Otmarja Baurechta, dež. poslanke Tullmannove, dež. poslanca Husa in generalnega direktorja tovarne ELAN Vojseka ter ob številni udeležbi domačinov od blizu in da-

Pri zaključni večerji, ki jo je dal direktor hotela Bellevue, kjer so stanovali naši nogometiši, je predsedstvo Maribora in Mercatorja izrazilo željo, da bi se gojil stik med klubi še intenzivnejše kot doslej. Ob tej priložnosti je predsednik nogometnega kluba Mercator povabil naše moštvo na gostovanje za dva dni v Ljubljano, povezano z nogometno tekmo. Ob zaključku je predal direktor hotela trenerju in nogometišem diplomu kot priznanje za uspešno predpripravo na spomladansko nogometno sezono.

leč, je potekalo tekmovanje, ki je prineslo tele rezultate:

Ženska mladina I: 1. Veronika Dovjak (Sele), 2. Monika Erler (Klippitzthörl), 3. Krista Ogris (Sele) itd.

Ženska mladina II: 1. Margit Zuber (Klippitzthörl), 2. Rita Altersberger (Bleiberg).

Odrasle ženske: 1. Irena Jež (Slovenija-Elan), 2. Gertrude Morschitz (Št. Janž v R.), 3. Margit Pliessnig (Brückl).

Moška mladina I: 1. Gerhard Weiss (Klippitzthörl), 2. Claus Hofbauer (Weinebene), 3. Franc Kelih (Sele).

Odrasli moški: 1. Erwin Fischer (Arriach), 2. Gerhard Kohlweiss (Žandarmerija), 3. Erik Schinegger (Dobrla vas).

Moška mladina II: 1. Andrej Stefanovič (Slovenija-Elan), 2. Manfred Karl (Völkendorf), 3. Pehr Karavanja (Beljak).

Starejši moški: 1. Blaž Jakopič (Slovenija-Elan), 2. Hans Vertjan (Žandarmerija), 3. Helmut Ranner (Bistrica v Rožu).

GORENČE (Smuške tekme)

Ob lepem sončnem vremenu, pač pa pičlih snežnih razmerah, so bile letošnje smučarske tekme ljudske šole v Gorenčah. Proga ni bila preveč zahtevna, tako da so prišli skorajda vsi na cilj.

Izid tekme je bil takle:

Fantje (najmlajši): 1. Hanin Martin, 2. Mak Mario (5 let), 3. Woltsche Hanzl.

Fantje (8 do 10 let): 1. Stern Klaus, 2. Gritsch Herman, 3. Kogler Klaus-Dieter.

Dekleta: 1. Jörg Ani, 2. Lipovšek Rosi, 3. Gritsch Heike.

Fantje (10 do 12 let): 1. Thonhauser Günther, 2. Hirm Reinhold, 3. Thonhauser Dietmar.

SELE

(Smuške tekme najmlajših)

Ob krasnem vremenu in izvrstnih snežnih razmerah so se pretekli teden pomerili v Pušelčevi Jami najmlajši selski smučarji. Mnogi so nakazali svoj talent. Na splošno pa je bil nivo njihovega znanja jako visok. Progo je spretno zastavil Hanzl Oraže. Ker so vozili v dveh kolih veleslaloma, je bila napetost seveda visoka.

Rezultati:

Najmlajši fantje: 1. Oraže Edward, 2. Oraže Damijan, 3. Mak Mario (najmlajši).

Fantje (6 do 10 let): 1. Čertov Aleksander, 2. Pristovnik Pepi, 3. Oraže Ahim.

Dekleta: Oraže Lidija, Dovjak Sonja, Olip Claudia, Ogris Sonja, Olip Doroteja.

Fantje (10 do 14 let): Oraže Werner, Ogris Walter, Ogris Otto, Oraže Milan, Oraže Ando in Dovjak Herbert.

SLOVENSKI IZSELJENCI, POZORI!

Enkratna podpora za žrtve političnega preganjanja

Po zakonu o tako imenovanem skladu za pomoč (Hilfsfondsgesetz) imajo zdaj tudi bivši slovenski izseljenci možnost, da pod določenimi pogoji zaprosijo za enkratno podporo. Ta podpora znaša, ustrežno stopnji potrebe, od najmanj 3000 do največ 15.000 šilingov.

Za podporo morejo zaprositi osebe, ki so bile v času med 5. marcem 1933 in 8. majem 1945 iz političnih vzrokov ali zaradi svojega porekla, svoje veroizpovedi ali narodnosti preganjane ter so bile v tej zvezi najmanj 1 leto (v primeru posebno težkih okoliščin najmanj 6 mesecev) v priporu. Kot pripor v smislu zakona je priznано tudi izseljenišvo.

Poleg tega predpisuje zakon še naslednje posebne pogoje:

- znatno zmanjšana pridobitna sposobnost oziroma delozmožnost zaradi poslabšanega zdravstvenega stanja kot posledice preganjanja;
 - slabo zdravstveno stanje (na primer obojestransko slepota ali gluhost, rak, ohromelost vsled možganskega tumorja, priklenitev na dom zaradi obolenja srca itd.);
 - bivanje v starostnem ali skrbniškem domu;
 - leto rojstva 1908 ali prej.
- Bivši izseljenci, ki izpolnijo enega ali več teh pogojev (za dokaz so potrebna ustrezna potrdila), lahko zaprosijo za podporo. Posebne formularje lahko dobijo pri Zvezi slovenskih izseljencev v Celovcu,

Gasometergasse 10. Kdor pa želi formularje dobiti po pošti, mora poslati zvezi nase naslovljeno povratno kuverto (velikost najmanj 16 x 22 cm) ter znamko po 3 šil. za 1 formular oziroma po 5 šil. za več formularjev.

Izpolnjene formularje je treba poslati na naslov: Hilfsfonds für politisch Verfolgte, Schließfach 126, 1040 Wien. Čas za vložitev prošnje je še do konca leta 1978. Podpise prosilcev na izpolnjenih formularjih mora potrditi oziroma overiti Zveza slovenskih izseljencev, ki je svojim članom seveda na uslugo tudi z nadaljnjimi pojasnili in naveti. Vendar prosi, da se tozadevnih obiskih pri ZSI iz tehničnih vzrokov omejijo na četrtke ali petke.

Zveza slovenskih izseljencev je v tej zadevi razposlala posebno okrožnico na naslove vseh nekdanjih izseljenih družin.

Ker pa ZSI nima naslovov tistih bivših izseljencev, ki danes ne živijo več v nekdanjem skupnem gospodinjstvu, prosi, da se ji zaradi boljšega pregleda v bodoče taki naslovi sporočijo. Zato tudi prošnja vsem nekdanjim izseljenim družinam, ki bodo prejele okrožnico, da na možnost prošnje za enkratno podporo opozorijo tiste družinske člane, ki ne živijo več v skupnem domu, kakor tudi bivše sotrpine v krogu sosedov in znancev, v kolikor še niso napravili prošnje za podporo.

Zveza slovenskih izseljencev
Celovec, Gasometergasse 10

KOTMARA VAS

(„Pričarani ženin“)

Na pustno nedeljo nas je obiskala farna mladina iz Vogrč z veseloigro „Pričarani ženin“. Vogrčani so nam pričarali s svojim nastopom pravega vedrega pustnega veselja. Naš župnik, Maks Mihor, se je zahvalil Vogrčanom za njihov prihod na Gure, vogrški „popotnik“ Vinko Zaletel pa nam je na kratko razložil to zvrst kulturnega udejstvovanja.

Gledalci v dvorani so se dodobra nasmejali in se zahvalili igralcem iz Podjune za njihovo odlično igro z dolgotrajnim ploskanjem.

5. PLES SPD „DANICE“

Tako kot prejšnja leta, je bil v soboto, 19. februarja 1977, tradicionalni peti ples Danice v Št. Primožu pri Voglu. Na letošnji ples je prišlo zelo veliko število ljudi.

Po slavnostnem govoru predsednika društva Stanka Wakouniga, je mešani pevski zbor Danica zapel nekaj priljubljenih narodnih in umetnih pesmi. Za ples in dobro voljo je nato igral in zabaval občinstvo mladi ansambel „Veseli Kapelčani“ (The Spiders). Na programu so imeli tudi dobro organiziran srečolov ter cenjenje s pijanci napolnjenega koša.

Med kratkim odmorom je nastopil moški zbor „Vinko Poljanec“, ki nam je zapel nekaj znanih pesmi, kar je napravilo že tako prijetno ozračje še bolj domače.

Otroški ples

Naslednjega dne je bil uspešen tudi otroški ples, prav tako v Št. Primožu pri Voglu, na katerem se je zbralo nad sto otrok. Reči moramo, da je učencem iz Št. Primoža zelo uspela zabavna igra, ki so jo uprizorili pred plesom.

*Oglašujte
v našem listu!*

S. K. P. D. „FRANC SEDEJ“ — ansambel „LOJZETA HLEDETA“ RAZPISUJETA

7. Zamejski festival domače glasbe, ki bo v Števerjanu dne 25. in 26. junija 1977.

Zanj veljajo pogoji:

člen št. 1: Za festival se lahko prijavijo vsi slovenski domači ansambli;

člen št. 2: Organizator si prevzame stroške za kosilo, večerjo in prenočišče nastopajočih;

člen št. 3: Komisiji, ki ju bodo sestavljali strokovnjaki in predstavniki občinstva, bosta podelili naslednje nagrade:

1. Prva nagrada za najboljšo melodijo	120.000.— lir
2. Druga nagrada za najboljšo melodijo	70.000.— lir
3. Prva nagrada za najboljšo izvedbo	80.000.— lir
4. Druga nagrad za najboljšo izvedbo	50.000.— lir
5. Nagrada za najboljšo besedilo	50.000.— lir
6. Dar revije „STOP“ iz Ljubljane, ki jo bo podelilo občinstvo	100.000.— lir
- Prvi nagradi pripade tudi odlikovanje ansambla „Lojzeta Hledeta“.

člen št. 4: Komisiji bosta sestavljeni:

a) komisija za ocenjevanje glasbe;

b) komisija za ocenjevanje besedil;

člen št. 5: Skladbe, ki jih bodo izvajali ansambli, morajo biti izvirne ter prvič predstavljene;

člen št. 6: Prijave se sprejemajo najkasneje do 15. aprila 1977, na nalsov S. K. P. D. „FRANC SEDEJ“ — ansambel „L. HLEDE“, Trg Svobode, 6

34070 ŠTEVERJAN (S. FLORIANO), Gorizia (Italy).

člen št. 7: V prijavi morajo biti navedeni naslednji podatki:

1. Točen naslov in naziv ansambla

2. Ime, priimek, ter sedanje bivališče vodja ansambla

3. Ime, priimek, ter sedanje bivališče vsakega člana posebej;

člen št. 8: ansambli morajo poslati:

notno gradivo, tekst, kratko zgodovino ansambla in fotografijo (vse v dveh izvodih)

člen št. 9: Ansambli so dolžni sporočiti organizatorju vsako spremembo v ansamblu (bivališče, spremembo članov itd.);

člen št. 10: Ansambli dopustijo snemanje RAI—TV.

Za S. K. P. D. „Franc Sedej“
Predsednik: Simon Komjanc

Za ansambel „Lojzeta Hledeta“
Vodja: Lojze Hlede